ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 81 (7989)
АПРЕЛИИН 4
СРЕДА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа элбэгээр үйлэдбэрилэе!

Советскэ экономикын бүхы һалбаринуудай үндэһэ һуури болгошо хүнгэн индустрие бүри ехээр хүгжөөхэ, ажалшадай ажана байдалые улам саашадань һайжаруулха тухай КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд дотор онсо тэмдэглэгдэнэ. Энэ хадаа манай орондо хүнгэн промышленностиие ехээр хүгжөөхэ, үргэн хэрэглэлэй эд бараа элбэгээр үйлэдбэрилхэ арга олгоно. Тиин зургаадахи табанжэл соо хүн зоной хэрэглэмжэдэ элдэб зүйлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ 60 тухай процентээр дээшэлхэ байна.

Тэрэ тоодо мүн манайшье республикада үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ нилээд ехээр дээшэлүүлэгдэхэ юм. Жэл соо хэдэн зуу мянган түхэрингэй продукци үйлэдбэрилхэ трикотажна фабрика Кяхта хотодо баригдажа эхилээ. Тиихэдэ Улан-Удэдэ арһа-гуталай комбинат болон бусад предприятинууд бариглажа эхилхээр хараалагдана. Мүн республикадамнай бии байһан предприятинуудай үйлэдбэри энэ үе соо бүри үргэдхэгдэжэ, продукци гаргалгань ехээр дээшэлхэ байна. Гансахан Улан-Удын сэмбын фабрика 1960 ондо валовой продукци үйлэдбэрилгэ 1955 онойхиһоо 148 процентээр дээшэлүүлхэтэеэ хамта, шанар һайнтай үшөө хэдэн ондоо сортын сэмбэ гаргадаг болохо. Ингэжэ республикымнай хүнгэн промышленностиин предприятинуудай үйлэдбэрилһэн продукци ажалшадаймнай улам ургажа байгаа эрилтые хангалгада ехэһа нэмэри болохо байна.

Мүнөө зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлэй улам үргэдэжэ байхада, республикымнай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилдэг предприятинуудай коллективүүд жэлэй эхиндэ баталан абаһан социалистическэ уялгануудаа дутагүй дүүргэхые оролдохо ёһотой. Улан-Удын сэмбэ нэхэгшэд, Кяхтын арһа-гуталай фабрикынхид КПСС-эй ЦК-гай июльскэ Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, үйлэдбэридөө шэнэ технологи ба ажалай түрүү дүй дүршэл хэрэглэжэ, ажалайнгаа бүтээсые амжалтатайгаар дээшэлүүлнэ. Тиин эдэ коллективүүд продукци үйлэдбэрилхэ һара, кварталайнгаа түсэбүүдые горьтойгоор үлүүлэн дүүргэнэ.

Тэхэтэй хамта, үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилдэг олохон предприятинууд ажалшадай эрилтые дүүргээр хангахын түлөө шангаар тэмсэжэ эхилээгүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Иимэ байдалые юугээр гэршэлхэб гэбэл, хэдэ хэдэн предприятинуудта продукци үйлэдбэрилхэ түсэб һарада һарада дүүргэгдэнгүйгөөр үлэнэ. Улан-Удын һэеы дарадаг фабрика, Хэжэнгын промкомбинат валенкануудые дарадаг гэээшэ. Эдэ предприятинуудай үйлэдбэриин нэгэ жэгдээр ябуулагдадаггүй, түүхэй эд болон бусад хэрэгсэлнүүдэй саг болзор соонь бэлэдхэгдэдэггүй дээрэһээ түсэбүүдынь һара бүридэ дүүргэгдэнэгүй. Хүтэлбэрилэгшэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдынь ажалайнгаа эмхидхэлые эрид шууд һайжаруулхые оролдоногүй. Тиимэһээнь республикымнай ажалшадай үбэл үедэ ехээр хэрэглэжэ байдаг энэ продукци элбэгээр үйлэдбэрилэгдэжэ хангагданагүй.

Хэнэйшье мэдэхээр, үбэлэй хүйтэндэ модо бэлэдхэлгэ, малай үбэлжэлгэ ба бусад ажалда ябадаг олон тоото хүнүүд хүбэнтэй үмдэ, хүүртиг, бээлэй гэхэ мэтые ехээр хэрэглэдэг. Тэсэд тэдэниие хэрэгтэй болоһон сагтань худалдан абахын аргагүй байдаг. Юундэб гэхэдэ, тэдэ хубсаһануудые олзоборилгын артель, промкомбинат болон мастерскойнуудтаа оёхо дүүрэн арга боломжонуудаа хэрэглэжэ шаданагүйбди. Энээн дээрэһээ нютаг дээрээ үйлэдбэрилхэ тоншье хэбэрэг иимэ хэрэгсэлнүүдые ондоо областьнуудһаа асарха баатай болодоно.

Жэл ерэхэ бүри хүдөөгэй ажалшадай ажабайдал улам һайжаржа, гоёор хэгдэһэн шифоньер, комод ба бусад мебель ехээр хэрэглэдэг болоо. Тиимэ мебель аймагуудтахи промкомбинат, олзоборилгын артельнүүд бүтээн гаргаха аргатай, мүн уялгатайшье. Гэбэшье, энэ зорилго тон муугаар бэелүүлэгдэжэ байна. Аймагуудтахи промкомбинадууд нэн түрүүн мебель, хүдөө ажахын хэрэгсэлэй продукци үйлэдбэрилгөөр мэргэжэн, КПСС-эй XX съездын шиидхэбэриие бэелүүлжэ орохо байгаа. Энэ баримта хадаа республикымнай нютагай промышленностиин ба Бурмонпромсоведэй зүгһөө предприятинуудайнгаа ажахые хүтэлбэрилгэдэ эрид хубилалтын хэгдэжэ эхилээгүйе гэршэлнэ.

Предприятинуудай хүдэлмэришэд ажалшадай улам ургажа байгаа эрилтые хараадаа абажа, үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые гансал эрхим һайн шанартайгаар үйлэдбэрилхын түлөө тэмсэхэ уялгатай. Тус зорилгын хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһаниие хараха болоо һаа, үшөөл хангалтагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Валенка дараха технологиин һайнаар шудалагдадаггүй дээрэһээ нэгэ паарай үрөөһэниинь размерһээ ехэ гү, али бага байдаг. Тэрэшэлэн Улан-Удын мебельнэ фабрикада бүтээгдэһэн комод, шифоньернүүд хүсэд хатаагдаагүй модоор хэгдэһэн дээрэһээ худалдажа абаһанай һүүлдэ хагсажа ганташадаг, һугалга, үүдэнүүдэйнь хаагдахаяа болишодог ушар али олон үзэгдэнэ.

Үргэн хэрэглэлэй һайн шанартай эд бараа элбэгээр үйлэдбэрилдэг болохын тулада манай предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд бии байһан арга боломжоёо дүүрэнээр ашаглахые оролдохо байна. Тиин ажалай эмхидхэлые һайжаруулжа, продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө саг болзор соонь дүүргэхэ гээшэ коллективэй хамтын эгээл гол зорилго байха ёһотой. Продукциин шанарые һайжаруулхын тулада предприяти бүхэндэ техническэ һуралсал эмхидхэжэ, хүдэлмэришэн бүхэнэй шадабари мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тон шухала. Тиихэдэ оронойнгоо түрүү предприятинуудта техническэ хүдэлмэрилэгшэдые эльгээжэ, ажалайнь эмхидхэлһээ эхилээд технологическа шэнэ процессүүдые хэрэглэхэ хүрэтэр дүй дүршэлыень халан абаха хэрэгтэй.

Зургаадахи табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлэй үедэ Майн 1-нэй һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөн дэлгэрбэ. Үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг предприятинуудай партийна, профсоюзна организацинууд хүдэлмэрилэгшэдые энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадуулжа, ажалшадай эрилтые дүүрэнээр хангаха ябадал туйлаха ёһотой.

Дээдэ тушаалта Маршал Ворошиловта, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэдэ

ТЕЛЕГРАММА

МОСКВА

Манай ороной бэеэ даанхай болоһон тухай соносхогдоһонтой дашарамдуулан өөрынгөө ба советскэ арадай зүгһөө Дээдэ тушаалта Танай эльгээһэн телеграмма бидэниие ехээр баярлуулаа. Танай үнэн зүрхэнэй амаршалгын ба һайн хүсэлэнгүүдэй түлөө Танда баясхалан хүргөөд, Советскэ Союзда болон тэрэнэй Верховно Соведтэ һайниие ба һалбаран бадаралгые хүсэнэбди.

V МОХАММЕД,
Мароккын Король.

В. М. Молотов Монголой Арадай Республикын Посол Д. Адилбишиие үглөөнэй сайлалга хэжэ хүндэлбэ

Монголой Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Д. Адилбишиин Москвада мордохоо байһантай дашарамдуулан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов апрелиин 2-то үглөөнэй сайлалга хэжэ, тэрэниие хүндэлбэ.

Посольствын советник Л. Тойбо, цэрэгэй талаар наймаанай советник Гомбожав, 1-дэхи секретарь Дорволжин, 2-дохи секретарь Х. Цэдэндорж, 2-дохи секретарь Д. Ойдов, 3-дахи секретарь О. Сух-Очир болон Посольствын атташе Б. Готов гэгшэд сайлалгада байлсаа.

Советскэ талаһаа СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Н. Т. Федоренко, Дальневосточно таһагые даагша И. Ф. Курдюков ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын бусад харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд сайлалгада байлсаа.

Сайлалга хани халуун оршон байдалда үнгэрөө. (ТАСС).

Майн 1-нэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэе

★

Шахтёрнуудай эдэбхи

ГОРОДОК ГОРОД. Зэдын комбинадай Баян-Голой шулуу нүүрһэнэй уурхайн шахтёрнууд, леспромхозой модошод Майн урда тээхи мүрысөөндэ оролсоод, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байна.

Нүүрһэшэд КПСС-эй XX съездын материалнуудтай танилсаад байхадаа Майн 1 хүрэтэр ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ, ТЭЦ-тэ түлигдэхэ нүүрһэнэй гурбан неделиин запас байгуулха уялга абаһан юм. Энэ уялгаяа нүүрһэшэд амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Нүүрһэ малтагшад нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые мартын 2-то дүүргээд, мартынгаа түсэбые 7 хоногоор урид дүүргээ. Тиигэжэ һарын турша соо 199 тонно нүүрһэ түсэбһөө гадуур малтаа. 1-дэхи шахтада ажалладаг проходчик М. Грыбин хүшэр условидо ажаллабашье, даалгабаряа һара бүри 134—142 процент дүүргэнэ.

Нээмэл аргаар нүүрһэ малтадаг Хара Хужартахи участогайхид февралиингаа түсэбые 220 процент, мартынгаа түсэбые мүн лэ нилээд үлүүлэн дүүргээ. Дашиев, Бутаков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг халаанайхид участок дээрэ түрүүлжэ ябана.

Хоёрдохи шахтын хүдэлмэришэд март һарынгаа түсэбые графигаар хараалагдаһанда орходоо 15 үдэрөөр урид дүүргээ. Бритов, Стариков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг навалотбойщигуудай комплексно бригадынхид шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо һара бүриингөө түсэбые 120—140 процент дүүргээ.

Баву, Власов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг проходчигуудай комплексно бригада абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ зуураа, үдэр бүриингөө даалгабариие 130—142 процент дүүргэнэ. Баян голой ТЭЦ-эй хүдэлмэришэд бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэхын тула ехэ оролдолго гаргажа байна. Эдэнэр нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

Комбинадай модо бэлэдхэгшэд бусадһаа гээгдэхэгүйн түлөө оролдожо, мартынгаа даалгабариие болзорһоонь урид, мартын 28-да дүүргээ.

Зэдын комбинадай хүдэлмэришэд Майн урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөндэ иигэжэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

С. Бадмаев, манай тусхай корреспондент.

☆ ☆

Байгалай загаһашан эхэнэр

Загаһашанай хүдэлмэри тиимэ хүнгэхэн хэрэг бэшэ юм. Байгал далайн эрхэ байдалда загаһанай агнуури бүришье түбэгтэй. Илангаяа зунай һүүл багта, намар далай дээрэ агнажа ябаһан загаһашад гэнтэ бууһан һалхи шуурганһаа боложо, элдэб аюултай тохёолдожо болодог. Тиимэһээ ёһотой загаһашан байхын тулада зоримгой, ажал хэрэгээ һайса мэдэхэ, шадабари мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха хэрэгтэй.

Дурсагдаһан бэрхэшээлнүүд Валя басаганай загашаһан болохо хүсэл зоригто һаад хэжэ шадаагүй һэн. Мүнөө Валентина Королева Баргажанай аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ загаһа барилгын колхоздо хоёрдохи жэлээ загаһашанаар хүдэлмэрилнэ. Урдань тэрэ колхозойнгоо ажахын бригадада ажалладаг байхадаа загаһашадай бригадада орохые хэдышье хүсэдэг һаа, нарай үхибүүтэй аад, аргагүйдэдэг байгаа. Нэгэтэ Валентина колхозойнгоо правленидэ ерэжэ, түрүүлэгшэ нүхэр Шелковниковто иигэжэ хандаа һэн:

—Намайе загаһашадай бригадын гэшүүн болгыт. Табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө хубитые оруулалсахамни.

Тэндэ һууһан хүнүүдэй нэгэн энээхэн бэеэр багахан эхэнэрые харахадаа голонги янзатайгаар «далай дээрэ загаһашалха гээшэ огородто ябалсаһандал бэшэ юм даа» гэбэ.

— Һанаагаа бү зобогты, загаһашад гансал эрэшүүл байха ёһотой бэшэ юм, — гэжэ Валентина эрид хатуугаар харюусаа бэлэй.

Тиин нүхэр Королева Виктор Меньшиковэй бригадын гэшүүнээр томилогдоһон байгаа. Үнэн дээрээ загаһашан болохо нээрээшье түбэгтэйхэн байшоо. Түрүүшын үедэ Валентина аха нүхэдэйнгөө ажаллахые наринаар адаглан хаража, губшуур табиха болон татаха хүдэлмэридэ һуража эхилээ һэн. Нёдондо зун нүхэр Меньшиковэй бригада загаһаар баян Курбулигай тохойдо агнуурияа эрхилжэ, загаһа бариха 1955 онойнгоо даалгабариие болзорһоонь холо урид дүүргэһэн байна. Энэ үе соо Валентина Королева 300 ажалта үдэр оложо, бригадынгаа түрүү загаһашадай нэгэн болоо.

***

Һаяхан бидэнэр Валентина Алексеевнатай колхозойнь конторо соо уулзаа һэмди. Хори гаража ябаһан энэ эхэнэрэй шэг шарайнь үбэлэй һалхинда үлеэгдэжэ, хүри улаан болошонхой. Бидэндэ тэрэ ажал хэрэг тухайгаа тон баяртайгаар хөөрэжэ үгэбэ. Мүнөө загаһашад Байгал далайн мүльһэн дороһоо загаһа барихадаа бэрхэшээлнүүдтэй ушархаһаа гадна, баян олзооро омогорхон зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн нэгэн хүсэлэнтэйгөөр ажаллана.

Валентина Королева үнэн сэхэ ажалаараа бригадынгаа дунда эгээл хүндэтэй загаһашадай нэгэн болонхой. Мүльһэн доогуур губшуур табиха, тэрэниие хайшан гээд зүбөөр татажа гаргаха, загаһанай һүрэгүүдэй ябасатай газарые шэлэн олохо талаар энэ загаһашан һайн мэргэжэлтэй болоо. Тэрэнэй ажалладаг бригада КПСС-эй XX съездын урда тээ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан юм. Мүнөө бригадын коллектив загаһа бариха квартальна түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэжэ, абаһан тэрэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байна.

— Валентина Королева социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, даалгабаряа хэзээдэшье үлүүлэн дүүргэдэг, нүхэдтөө хододоо туһалжа ябадаг юм. Хоёрдохи кварталай эхинһээ хойшо хабар-зунай сезондо бэлэдхэлые үргэнөөр ябуулжа эхилхэмнай,—гэжэ бригадир нүхэр Меньшиков хөөрэнэ.

В. Ефимов.

Цехүүд хоорондын мүрысөөн

ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын цехтэ ороходо гоёор шэмэгдэһэн показателиин доскада коллективэй хэһэн хүдэлмэриин табан хоног бүхэнэй дүн элеэр бэшээтэй байдаг. Илангаяа һарын, кварталай дүүрэхэ багта хүдэлмэришэд эндэ олоороо сугларжа, даалгабариингаа, мүн абаһан уялгынгаа дүүргэлтээр һонирходог байна.

Байгша оной түрүүшын квартал соо вагон хабсаргагшад муу бэшээр хүдэлмэрилжэ гараба. Кварталай һара бүхэндэ 6—7 вагон түсэбһөө гадуур заһабарилагдаа. Хүдэлмэриингөө дүнгөөр хэдэн бригаданууд Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ. Тэдэнэй дунда бригадирнууд нүхэд Сорока, Сысоев, Гаврилов гэгшэдэй нэрэнүүд бэшээтэй.

Мүнөө тус цехын коллектив паровоз заһабарилагшадтай мүрысэн, Майн 1-нэй һайндэрые угтахын түлөө тэмсэнэ.

А. Ицкович.

Республикын аймагуудта агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай ябаса тухай апрелиин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Аргал шэбхэ гаргалга	Үнэһэ суглуулга	Шубуунай аргал суглуулга
Түнхэнэй	55,4	38,0	161,4
Тарбагатайн	51,0	40,1	183,0
Кабанскын	29,6	43,6	98,1
Прибайкальска	27,9	54,1	122,5
Мухаршэбэрэй	25,7	88,5	272,7
Бичурын	25,0	26,8	284,5
Курумканай	23,6	13,2	32,9
Б.-Кударын	23,3	37,7	128,8
Кударын	23,1	19,1	64,8
Заиграйн	21,9	35,2	151,4
Иволгын	20,0	18,3	101,8
Ториин	19,0	21,0	57,1
Кяхтын	16,7	11,0	43,6
Сэлэнгын	14,9	37,1	142,3
Баргажанай	14,3	18,3	26,6
Зэдын	18,2	—	—
Хэжэнгын	10,3	28,8	82,6
Хориин	9,4	9,4	42,6
Закаменай	6,8	9,5	21,0
Яруунын	4,6	17,9	34,0

Бэлэдхэлэй хүдэлмэри дүүрээ

Нёдондо манай колхоз тариалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 7 центнер ургаса абаһан байгаа. Иимэ бирагүй ургаса абаһанай шалтагаан гэхэдэ, тарилгада саг соогоо бэлэдхээгүй, уһалагдадаг газарай талмай бага, оройдоо 100-гаад гектар байһан юм.

Мүнөө жэлдэ манай колхоздо 2000 центнер үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэгдэжэ, тарилгын шанарта хүргэгдөө. Тариалан болон огородто хамтадаа 1600 тонно наг шэбхэ гаргагдаһан байна. Гадна һайрамай уһа бариха хүдэлмэридэ бэлэдхэл һая дүүргээбди.

Тэжээлэй үнэтэ культура кукурузу ехээр ургуулхын тулада нэгэ звено эмхидхээбди. Тиин кукуруза уһалагдадаг газарта таригдаха юм.

Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй үедэ тариаанажалай 3-дахи бригада (бригадирынь нүхэр Титов) нүгөөдэ хоёр бригадануудтаа орходоо һайпаар ажаллана. Илангаяа үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые саг соонь, эрхим шанартайгаар хэһэн байна. Мүнөө бригадын зэр зэмсэг болон мори унаа тарилгада хүсэд бэлэдхэгдэнхэй. Бригадын гэшүүд тарилгын үедэ юу хэхээ мэдэнэ.

Тарилгые богони болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ зорилготой манай колхозойхид үглөөдэршье һаань, полидоо гарахаар бэлэн.

В. Неустроев, Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь.

Хүршэ МТС-үүдэй хоёр ондоо дүнгүүд

☆ ☆

(Чесанын МТС-эй харьяата колхозууд сабшалангай ургасые дээшэлүүлхын түлөө оролдоногүй)

☆ ☆ ☆

Урин дулаанай ами асарһаар айлшан хабар хүрэжэ ерэбэ. Хэдэн һара соо тариаанай газар, тала дайдые хушажа байһан хүнгэрэг саһан хайлажа, һайрам боложо захалаа.

Эгээл энэ үедэ Хэжэнгын МТС-эй харьяата колхозууд мүнөө жэлдэ үбһэ ногооной үндэр ургаса туйлахын тулада сабшалан һайжаруулха ехэ хүдэлмэри хээ. Жэшээлхэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозые абаад хараябди. Тус колхоз хоёр мянга шахуу тонно наг шэбхэ сабшалан дээрээ тарааһан, мүнөө энэ хүдэлмэри саашадань эмхидхэхын тулада декадник соносхоһон байна. Тиихэдэ энэ колхоз Хэжэнгэ гол дээрэ хаалта бариһанай ашаар мүнөө жэлдэ Шанаа гэжэ газарта мянга һайса гаран гектар сабшалангай газарые уһалха аргатай болоо. Мүн баһа Худан голһоо татаһан каналаар сабшалан уһалха түхеэрэлгэ хэжэ байна. Саашадаашье сабшалан һайжаруулха хүдэлмэриие бүри үргэнөөр ябуулха юм.

Тиихэдэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоз Хэжэнгэ гол дээрэ ехэ хаалта барижа дүүргэхэ болоо. Мүн Һараантай, Хурьгад гэжэ горхонуудые хааха хүдэлмэри дүүргэгдээ. Тиигэжэ колхоз мүнөө жэлдэ 3 мянга гаран гектар сабшалангаа уһалдаг болохонь. Колхозуудай Хэжэнгэ гол дээрэ хаалта бариха хэрэгтэнь Хэжэнгын МТС-эй механизаторнууд ехэ туһа хүргөө.

—Мүнөө жэлдэ Хэжэнгэ голые, мүн бэшэшье бишыхан гол горхонуудые хааһанайнгаа ашаар колхозуудаймнай бүхы сабшалангай 55—60 процентнь уһалагдаха аргатай болоо. Харин тиихэдэ МТС-эймнай харьяата томохон колхоз—Сталинай нэрэмжэтэ колхоз сабшалангайнгаа ехэнхи хубиие уһалдаг болохонь,—гэжэ Хэжэнгын МТС-эй директор нүхэр Тюменцев хөөрэнэ.

Мүнөө эндэхи колхозууд хабартаа 7 мянга шахуу гектар газар һайрамай уһаар уһалха юм. Тиихын тула колхоз бүхэндэ хэдэн луговодууд һайрамай уһые сабшалан дээрэ тараажа захалаа. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо луговод Цыбик Доржиевай хүтэлбэри доро түрүүшын зуугаад гектар газарта һайрамай уһан баригдаа. Мүн энэ хүдэлмэри Хрущевой, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй.

Чесанын МТС-эй харьяата колхозууд сабшалан һайжаруулха хүдэлмэриие тон муугаар ябуулжа байна. Эндэхи колхозууд үбһэ ногооной тон бага ургаса абана. Жэшээлхэдэ, 1953 ондо эндэхи колхозууд дунда зэргээр гектар бүриһөө 4—5 центнер үбһэ абаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриһөө 2,7 центнер абаһан байна.

Тээд чесанынхид хэжэнгынхидэй жэшээгээр сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри ябуулха аргатай гээшэ гү, али үгы гү? Дүүрэн аргатай юм. Зүгөөр лэ чесанынхид энэ шухала, холын хараата асуудалые шиидхэхэ зорилгоор сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулдаггүй байна. Эгээл тиимэһээ «бороотой зун болоо һаань, үбһэ ногоон абтана бэзэ» гэжэ һанаад лэ, чесанынхид сабшалан дээрээ наг шэбхэ гаргажа тарааха, сабшалангаа уһалдаг болохо ябадалые тоодоггүй. Мүнөө МТС-эй харьяата колхозууд сабшалан дээрээ 35 мянган тонно наг шэбхэ гаргаха байһан аад, оройдоол мянга гаран тонно наг шэбхэ гаргаа. Энэ жэлдэ Сулхара голые хаажа, хэдэн колхозуудай сабшалангай газар уһалхаар хараалһан аад, энэ хүдэлмэреэ оройдоо эхилээдүй байһаар.

Сабшалан һайжаруулха талаар илангаяа «Коммунизм» колхоз мүртэй юумэ хээгүй. Тус колхоз арба мянган тонно наг шэбхэ сабшалан, тариаанай газар дээрэ гаргажа тараахa аад, оройдоо мянга хүрэхэгүй тонно наг шэбхэ гаргаа. Энэ хүдэлмэриие колхозой правлениин (түрүүлэгшэнь нүхэр Дарижапов) эмхидхээгүй дээрэһээ малшад, тариаанажалай бригадынхид малай шабааһа шэбхые тариаанай болон сабшалангай газар дээрэ гаргадаггүй байна. Жэшээлхэдэ, тус колхозой Бүтүү гэжэ нютагай һаамхай үнеэдэй гүүртын малшад нэгэшье ашаа наг шэбхэ хото хороойһоо сааша гаргаагүй. Гэбэшье, гүүртэһээнь хоёр зуугаад метртэ мүнөө жэлдэ кукуруза тариха участок ба сабшалангай газар бии. Колхозой бэшэшье гүүртэнүүдтэ иимэрхүү. Наг шэбхэ сабшалан дээрээ гаргажа тараахаяа яанабта гэжэ малшадһаа асуухада, гүүртэ бүхэндэ иигэжэ харюусана:

— Хохир болгодог аад, шабааһа шэбхэеэ холо шэрэгшэгүйбди. Тиигээдшье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд энээн тушаа дуугайгшал.

Иимэ байдал хаража байһан агрономууд нүхэд Ундонов, Шаракшинова, зоотехник Шобогорова гэгшэд ямаршье хэмжээ абадаггүй, харин һанаа амар ябадаг юм. Мүнөө тус колхоздо сабшалан дээрэ хүдэлмэрилхэ саг үргэлжын бригада эмхидхэгдээгүй, тиимэһээ һайрамай уһаар газараа уһалжа абаха арга боломжые алдажа байна. Харин колхоздо дүй дүршэл ехэтэй луговодуудшье бии ха юм. Анхандаа МТС-эй главна зоотехник байһан, мүнөө тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дарижапов сабшалан һайжаруулха шухала асуудалые тооногүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри Тельманэй, Молотовой, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта тэрэшэлэн орхигдошонхой.

Сабшалан һайжаруулха хүдэлмэриин эндэ муугаар ябуулагдажа байһанда Чесанын МТС, тэрэнэй дирекци зэмэтэй. Яахадааб гэхэдэ, МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд сабшалан, тариалан дээрэ ябуулха агротехническэ хүдэлмэриингөө түсэбые эрхэбэшэ дүүргэхыень колхозуудһаа шангаар эридэггүй, энэ хүдэлмэри зүндэнь орхижорхинхой. МТС-эй главна зоотехник нүхэр Чебунин, главна агроном нүхэр Тайнов гэгшэд, мүн МТС-эй мелиоратор нүхэр Маврин сабшалан һайжаруулха тушаа оролдолго гаргангүй, үүсхэл, эдэбхигүйгөөр ажаллана.

Ниитынгээ малажалые тэжээлээр хүсэд хангахын тулада чесанынхид үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлхын тулада сабшалан һайжаруулха хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха ёһотой.

Ц. Дандаров, манай корреспондент.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ПАРТИИН XX СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ АЖАЛШАДТА ГҮНЗЭГЫГӨӨР ОЙЛГУУЛХА

Коммунистическэ партиин XX съездын материалнуудые республикымнай ажалшад угаа ехээр һонирхон шудалха зуураа, тэдэниие хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ гарган ажаллажа байна.

Партийна организацинууд, мүн коммунист бүхэн съездын материалнуудые үргэн олониитэ ажалшадта тэсэмгэйгээр тайлбарилан ойлгуулха зэргэтэй. Парторганизацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй бүхы хүдэлмэри шэнэ табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ бүримүһэн зорюулагдаха байна. Тиимэһээ ниитэ-политическэ болон ойлгууламжын хүдэлмэриие предприяти, колхоз, бригада болон фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэхи зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулха шухала.

Съездын материалнуудые ажалшадта ойлгуулха зуураа, ниитэ-политическэ хүдэлмэриие шэнэдхэн һайжаруулжа байһан ба энэ хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнуудай бии байһан тушаа селькорнуудай бэшэһэн бэшэгүүдые доро толилбобди.

Эндэ агитаторнууд һайнаар хүдэлмэрилнэ

Шулуутайн леспромхозой партийна организаци ниитэ-политическэ хүдэлмэри яһала һайнаар ябуулжа байна.

Энэ леспромхоздо модо бэлэдхэлэй дүрбэн пункт, гурбан шпалозавод, дүрбэн доодо складууд бии юм. Участок бүхэндэ таба-арбаад агитаторнууд табигданхай. Энэ олон агитаторнууд партийна группануудай болон цеховой партийна организацинуудай заабаряар хүдэлмэрилдэг. Үдэр бүри обед болохо үедэ гү, али үдэшэлэн хүдэлмэриин үдэрэй дүүрэхэдэ агитаторнууд хүдэлмэришэдтэ газетэнүүдые уншажа үгэдэг, элдэб темэнүүдээр ойро зуурын хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна.

Эндэхи олон агитаторнууд уялгаяа бэрхээр дүүргэнэ. Жэшээнь, Шабар гэжэ модо бэлэдхэлэй пунктда ажалладаг агитаторнууд Нархинов, Барковский, Кулаков, Брянь гэжэ пунктда — Чурин, Калмаков, Шаришов, доодо складта—Семенов, Кубышкин, Бутэнос ба бусад олон агитаторнууд уялгаяа һайнаар дүүргэнэ.

Участок, цех бүхэнэй ханын газетэ һарадаа хоёр дахин, социалистическэ мүрысөөнэй арба—арбан үдэрэй дүн харуулха тусхай «Дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдана. Энэ «Дайшалхы хуудаһандаа» һайнаар ажалладаг түрүү хүнүүдые харуулхаһаа гадна, гээгдэгшэдые хатуугаар шүүмжэлнэ. Гадна, заримдаа ехэ амжалтын туйлагдахада «Молни» гэжэ хуудаһан гаргагдадаг байна.

Брянска модо бэлэдхэлэй пунктын клубта стационарна киноустановко бии. Цеховой профсоюзна комитедэй гаргаһан үнгэтэ газетые тэрэ киноустановко долоон үдэр соо нэгэ дахин харуулна. Түрүүшүүл ба муугаар хүдэлэгшэд киногой лент дээрэ бэшэгдээд, экран дээрэ харуулагдана. Иимэ газетэ ехэ нүлөөтэй байна.

Модо бэлэдхэлэй пунктнуудта, шпалозаводуудта, доодо складуудта болон түмэр замай станцинуудта харуулан ойлгуулха агитаци яһала һайнаар хэрэглэгдэнэ. Хүдэлмэришэдые амжалтада уряалһан лозунгнууд, плакадууд, фотомонтажнууд олоороо ханануудта хадаганхай. Үдэр бүриин дүнгүүд показателиин доскада бэшэгдэнэ. Хүндэлэлэй доскада леспромхозой түрүүшүүлэй фото зурагууд һуулгагдана.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие ажахын зорилгонуудтай нягтаар холбожо ябуулһанай аша үрэ элеэр харагдана. Шулуутайн леспромхоздо хэдэн олон түрүүшүүл шалгаран гаранхай. Жэшээнь, Шабар гэжэ пунктын трактористнууд Виктор Кузнецов, Турулис Витаутас, Кульбис, бульдозерист Михаил Коровин, шофёрнууд Константин Рухлядцов, Рачунас Леонас, Константин Михонин, Иван Мельчаков, Дмитрий Шилов гэгшэд үдэрэйнгөө нормые ходо 150—180 процент дүүргэнэ. Нүхэд Барковскиин болон Кулаковой хүтэлбэрилдэг мастерска участогууд ходо нормоһоо үлүүгээр модо бэлэдхэнэ. Иимэһээ Шабар гэжэ пункт Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ илажа, ВЦСПС-эй ба Ой модоной промышленностиин министерствын Улаан туг, нэгэдэхи шан абаһан байха юм. Мастерска участогуудай мүрысөөндэ Барковскиин, Кулаковой мастерска участогууд бүхэсоюзна гурбадахи шан абаа.

Брянь гэжэ пунктда ажалладаг 28 хүн модо бэлэдхэлэй промышленностиин түрүү хүнүүд болонхой. Шофернууд Савелий Варфоломеев нормоёо 200 процент, А. Исламгараев — 180 процент, трактористнууд Андрей Коржов 150 процент, Дмитрий Чернов 130—140 процент дүүргэнэ. Энэ модо бэлэдхэлэй пункт март һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэө.

Шулуутайн леспромхоз энэ жэлэйнгээ 3 һарын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, түрүү зэргэдэ гаранхай. Иигэжэ Шулуутайн модошод КПСС-эй XX съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлжэ эхилэнхэй.

М. Сосов.

Харуулан ойлгуулха агитациие һайжаруулха

Харуулан ойлгуулха агитаци хадаа нүлөө ехэтэй, зоригжуулхы айхабтар ехэ хүсэтэй юм. Теэд политическэ тон ехэ удхашанартай энэ хэрэг Сэлэнгын аймагта угаа муугаар табигданхай. Аймаг дотор партиин XX съездын материалнуудые пропагандалһан харуулан ойлгуулха агитациин муугаар табигдаһаниие иимэ жэшээ баримтанууд тодоор харуулна:

«Коммунизм» колхозой партийна эхин организаци харуулан ойлгуулха агитациие үнинэй шэнэлнэгүй. Колхозой центртэ үүлтэртэ малай фермэ байрладаг. Тэрэ фермын улаан булан соо ороходо үнинэй үлгэгдэһэн, утаанда шаралшаһан хэдэн плакадууд, лозунгнууд харагдадаг. Тэдэнһээ бэшэ юуншье байдаггүй. Малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан оройдоо нэгэ лозунг эндэ бии.

Энэ фермын малшадай дунда һүн һаалгые дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэһэн нэрэтэй. Теэд энэ мүрысөөндэ оролсоходоо малшадай абаһан уялганууд улаан булан соо хүн зоной харахаар газарта, тусхай доска дээрэ хадагдадаггүй, харин фермые даагшын сүүмкэ соо хэбтэдэг. Тиимэһээ зарим һаалишад ямар уялга абаһанаа мартажархина, мүн нүхэдэйнгөөшье уялгые мэдэнэгүй. Гадна, һаалишадай үдэр бүри һаадаг һүнэйнь хэмжээ показателиин доскада бэшэгдэдэггүй. Тиимэһээ малшад хэнэйнгээ муугаар гү, али һайнаар ажаллажа байһые мэдэхэгүй байдаг.

— Үдэр бүри һаадаг һүнэймнай хэмжээе показателиин доскада саг үргэлжэ бэшэдэг байгаа һаань, мүрысөөндэ түрүүлжэ, хожомдожо ябагшадые һайн мэдэхэ һэмди. Манай эндэ ханын газетэ гү, али «Дайшалхы хуудаһан» гаргагдадаггүй, малшадай ажал хүдэлмэриие харуулһан энэ гэхэ юумэ байдаггүй,— гэжэ һаалишан Цындэ Галсанова зүбөөр хэлэнэ.

Тус колхозой центр — Ёнхор нютагта яһала һайн клуб бии юм. Теэд энэ клубта ороходо культурын газарта оробоб гэжэ һанамаар бэшэ байдаг. Мүнөө үедэ шиидхэгдэжэ байһан гол зорилгонуудые пропагандалһан нэгэшье плакат, лозунг, диаграмма клуб соо байхагүй. Партиин XX съездын шиидхэбэринүүд тушаа эндэ юуншье үгы. Гансал нёдондо жэлдэ бэшэгдэһэн хоёр лозунг, тооһондо дарагдашаһан, удхаараа хуушаршаһан хоёр плакат ханада хадаатай байдаг.

Колхозой партийна организаци ханын газетэ болон «дайшалхы хуудаһануудай» удхашанарые тооногүй гэхэ хэрэгтэй. Энээнэй эсэстэ эндэхи агитаторнууд хөөрэлдөө үнгэргэбэл хэрэг дүүрэө гэжэ бододог. Тиимэһээ ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһа» бэшэжэ гаргаха хэрэгые ехэ нобшо хүдэлмэри гэжэ тоолодог. Колхозой үүлтэртэ малай фермэ дээрэ энэ жэлдэ нэгэшье «Дайшалхы хуудаһан» гаргагдаагүй. Тиихэдэ, колхозой ханын газетын һүүлшын номер шэнэ жэлдэ гаргагдаһан байха юм. Энээниие партийна организациин секретарь нүхэр Балданов һайн мэдэжэ байбашье, ниитэ-политическэ хүдэлмэри баратаар ябуулагдажа байһан хэбэртэйгээр хөөрэжэ һуудаг.

Парти, правительствын табиһан гол зорилгонуудые, мүн колхознигуудай абаһан уялгануудые, тэдэнэй хэһэн ажалые, колхозуудай хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые харуулан тайлбарилха, ойлгуулха хүдэлмэри мүн бусадшье колхозуудай бригада, фермэ болон гүүртэ, отарануудта тон муугаар табигданхай. Жэшээнь, Ленинэй, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта харуулан ойлгуулха агитаци хэрэгсээгдэнэгүй. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз аймаг соо эгээл томо колхозуудай нэгэниинь юм. Эндэ колхознигууд олоороо ажаһуудаг. Теэд колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һулаар табигданхай. Партиин XX съездын материалнуудые пропагандалһан, колхознигуудые амжалтануудта уряалһан плакадууд, диаграмманууд болон лозунгнууд бригада, фермэнүүдээр үгы шахуу.

Мүн аймагай центртэ — Ново-Селенгинскдэ харуулан ойлгуулха агитаци һайнаар эмхидхэгдээ гэмээр бэшэ. Эндэхи эмхи зургаанууд, предприятинууд болон аймагай культурын байшандашье энэ талаар өөдтэй юумэ хэгдээгүй байһаар.

Харуулан ойлгуулха агитациин аймаг дотор муугаар табигдаһаниие гэршэлһэн жэшээ баримтануудые үшөөл олоор харуулжа болохо байна. Партиин айком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг колхоз, МТС, предприяти болон эмхи зургаануудта харуулан ойлгуулха агитациие һайнаар эмхидхэхэ тушаа эрид хэмжээ абаха зэргэтэй.

Б. Ширеторов,
манай корреспондент.

„Тоо мэдээн байбал хүрөө...“

Ажалшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэриие ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха хэрэгтэ КПСС-эй XX съезд онсо анхарал хандуулаа.

Энэ заабариие партийна организаци бүхэн бэелүүлжэ шадаха. Гэбэшье, Курбын леспромхозой партийна организаци модошодой дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ехэ муугаар ябуулна.

Хүдэлмэришэдтэ съездын материалнуудые һайнаар, гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха тушаа эндэ энэ тэхэ хүдэлмэри хэгдээгүй байһаар. Партийна бюро Директивэнүүдэй һая абтаад байхада хүдэлмэришэдэй дунда миин газетэ уншалга эмхидхээд лэ энэ шухала хүдэлмэриие хизаарлажархёо һэн.

Леспромхоз модо бэлэдхэлэй хэдэн пунктнууд болон участогуудтай юм. Тэндэ хэдэн олон хүдэлмэришэд, механизаторнууд ажаллана. Тэдэнэй дунда ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа шадаха агитаторнууд — коммунистнууд, комсомолецууд олон. Теэд тэдэниие энэ хэрэгтэ хэншье элсүүлнэгүй. Парторганизаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Васильев агитколлективые хүтэлбэрилнэгүй, агитаторнуудай хүдэлмэриин түсэбшье байхагүй. «Директивэнүүд тушаа лекци уншагдаа. Модошодой культурна эрилтэшье хангагданхай. Нэгэ гармошка, балалайка бии, киношье харуулагдана» гээд парторганизациин секретарь нүхэр Васильев һанаа амараар хэлэжэ һуудаг. Теэд леспромхозой пунктнууд болон мастерска участогуудаар ябаад үзэхэдэ тад ондоо байдаг. Жэшээнь, «Манай эндэ съездын материалнууд тушаа нэгэ дахин юрэнхы лекци уншагдаа һэн. Ондоо хэгдэһэн юумэ байхагүй» гэжэ Хасууртайн участогай модошод хэлэдэг.

Нэгэ лекци, нэгэ хөөрэлдөө үнгэргөөд лэ съездын материалнууд шудалагдаа гэжэ тоолоһон хэбэртэйгээр тус партийна бюрогой гэшүүдшье хэлсэдэг. Хүдэлмэришэдэй дунда хэды лекци, хэды элидхэл уншагдааб гэһэн тоо мэдээн лэ байгаа һаа, ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдаа гэжэ эндэ тоологдодог буруу заншалтай байна. Жэшээнь, секретарь нүхэр Васильев хэды хөөрэлдөөн хэгдээб гэһэн тоо мэдээн байбал хүрөө гэжэ һанадаг. Харин эдэ хөөрэлдөөнүүд, лекцинүүд ажал хэрэгтэ ямар нүлөө үзүүлээб, ямар дэбжэлтэ гаргааб гэжэ хэншье һонирходоггүй.

Леспромхоздо партийна һуралсал муугаар эмхидхэгдэнхэй. Һүүлэй үедэ эндэхи политкружогуудай занятинууд ходо таһалдуулагдана. Политэкономи шудалха кружогой хүтэлбэрилэгшэ коммунист нүхэр Филиппов даалгагдаһан уялтадаа хайша хэрэгээр хандажа, хэдэн удаа заняти үнгэргөөгүй байха юм.

Иимэ байдалые саашадаа яашье тэсэжэ болохогүй. КПСС-эй Хориин айком тус леспромхоздо партийно-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэнь эндэхи коммунистнуудта бодотоор туһалха ёһотой.

М. Петров.

Рязанска областьдо юу хараабибди?

1. Эмхидхэлэй хүдэлмэри—амжалтын эшэ үндэһэн

(Айкомой секретариин тэмдэглэл)

Һү, тоһо, мяха, ноохо ехээр абадаг, илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ малай ашаг шэмые ехээр дээшэлүүлжэ байһан областьнууд, хизаарнууд манай орон дотор олон. Тэдэнэй тоодо һү ехээр һаадаг, гансахан нёдондо үнеэн бүрһөө һү һаалгаяа 500 килограммаар нэмээһэн Рязанска область, хонин бүриһөө 5—6, үшөө дээшэшье килограмм нооһо хайшалдаг Ставропольско хизаар оролсоно. Тэндэхи һаалишад, хонишодой, партийна организацинууд болон колхозуудай правлениинүүдэй хүдэлмэритэй танилсахаяа манай республикаһаа партийно-советскэ хэдэн хүдэлмэрилэгшэд тиишэ ошожо ерээ. Делегацитай ябалсаһан партиин Түнхэнэй айкомой секретарь нүхэр Зонхоевой бэшэгүүд манай газетэдэ толилогдожо эхилбэ. Саашадаа тэрэнэй хэдэн статьянууд гараха.

Партиин Бурят-Монголой областной комитет бидэниие, —партийна ба советскэ хэдэн хүдэлмэрилэгшэдые түрүүшүүлэйнь дүй дүршэлтэй танилсахыемнай Рязанска область болон Ставропольско хизаарта эльгээһэн байна. Манай гол зорилгомнай юуб гэхэдэ, эндэхи түрүүшүүлэй ажал хүдэлмэритэй танилсажа, дүй дүршэһыень шудалжа, республикынгаа хүдөө ажахыда дэлгэрүүлхын, нэбтэрүүлхын түлөө оролдохо ёһотой байгаабди.

Мартын 7-до республикынгаа столица Улан-Удэ городһоо самолёдоор ниидээд мартын 8-да—эхэнэрнүүдэй уласхоорондын Үдэрые һайндэрлэжэ байһан үдэр манай агуу ехэ Эхэ ороной столица—Москвада буугаабди.

Тиигээд Москвагаар тойрон, мартын 10-да Рязанска областиин центр—Рязань городто хүрэжэ ерэбэбди. Москваһаа поездоор гараад ябахадаа Рязанска областьдо үни хада саһан хайлаад, хабар боложо, дулааршаһан байха гэжэ һанагдаһан байгаа. Теэд эндэ ерэхэдэмнай тала дайда сагаан хүнжэлөөр хушаатай, саһан хайлаха гэжэ үшөө һанаалаашьедүй байба. Зарим нэгэмнай иимэ зузаан саһа хүн болоһооршье үзөө хараагүй байгаа. Замдаа бидэнэр саһа хахалжа, харгы гаргажа байһан олон тракторнуудые хаража ябабабди.

Рязань городто ерэхэдэмнай тэндэхи зон бидэниие хүдөө ажахын, промышленна болон барилгын областной выставкэ харахыемнай уриба. Тэрэ выставкэ үнгэрэгшэ намартаа түхеэрэгдэһэн байгаа. Энэ выставкэ зосоогоошье, газаагаашье тон гоёор шэмэглэжэ баригдаһан 23 гайхалтай гоё павильонуудтай. Тэдэнэр арадай уран дархашуулай хүсөөр баригдаа. Энэ выставкые городой барилгашадһаа гадна, колхознигууд, механизаторнууд, хүдэлмэришэд, студентнэр болон партийно-советскэ хүдэлмэрилэгшэдшье барилсаһан байна. Манай хаража байгааша выставкэ 10 миллион түхэригтэ, урдань хооһон тала байһан газарта оройдоол хоёрхон һара соо баригдаа юм гэжэ хэлэхэдэнь ехэ һонин байба. Бидэнэр выставкын олонхи павильонуудта орожо, иимэ ехэ юумые иимэ уран гоёор, иимэ богонихон болзор соо хэжэ дүүргэһыень ехээр гайхабабди. Павильонуудта табигдаһан бүхы юумэнүүдые хаража тон ехээр һонирхоһон, сэдьхэлээ ханаһан байнабди. Энэ выставкэдэ хүнэй ойлгожо абамаар, хүнэй һургаал абамаар юумэнүүд олон. Һайн лэ выставкэ даа! Манай республикын столица Улан-Удэ городто иимэ выставкэ бариа, түхеэрээ һаа, хэды гоё байгаа гээшэб гэжэ бидэнэр хоорондоо хөөрэлдэжэ, сэдьхэжэ ябабабди.

Рязанска область манай ороной дундуур, Москва шадар байдаг юм. Энэ область хадаа манай ороной столицын хүн зониие һүөөр, мяхаар, хартаабхаар, овощь болон жэмэсүүдээр хангажа байдаг хүдөө ажахын томохон район юм. Никита Сергеевич Хрущев Рязанска областиие Москва шадарай «Алтан булхар» гэжэ дэмы нэрэлээгүй. Энэ хэлэһэн үгэнүүдыень бидэнэр областиин газар нютагуудаар ябахадаа үшөө дахин һанажа ябабабди. Энэ нютагта газарай эдеэшье, сагаан эдеэшье ехээр абажа байха арга боломжо али али талаараа ехэ. Эндэхи колхозууд болон совхозууд таряа талханай үрэжэл ехэтэй газараар, уһалагдадаг сэбшалан болон бэлшээриин газарнуудаар элбэг юм. Эндэ үшөө хүсэд эдлэгдээгүй Мещера гэжэ тала дайда бии. Тэрэ дайда доро газарта байдаг. Эндэ сагайнь уларил дулаан, шииг нойтон ехээр ородог. Энэ нютагта хүдөө ажахын бүхы культуранууд, илангаяа тэжээлэй үнэтэ культура—кукуруза һайнаар ургадаг байна.

Һүүлэй хоёр жэл соо колхозууд болон совхозуудта үнеэдэй тоо олошоруулха, илангаяа тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар Рязанска областиин партийна организаци ехэ хүдэлмэри хээ. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ областиин колхозууд бүхыдөө үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1957 килограмм гэхэ гү, али урзанданайхида орходоо үнеэн бүриһөө 511 килограмм һү үлүү ехээр һаагаа. Тиигэжэ урзанданайхида орходоо 1954—1955 онуудай ажахын жэлдэ 1.5 дахинһаа үлүү ехэ һүн область дотор һаагдаһан байна. Областиин 45 районой 31-нэйнь колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1500-һаа 2 мянган килограмм хүрэтэр һү һаагаа. Областиин 1047 колхозуудай 330-ниинь нёдондо үнеэн бүриһөө 2 мянган килограммһаа дээшэ һү һааба.

Малажал хүтэлбэрилгээ һайжаруулһанай, малшадай дунда эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие шударгыгаар ябуулһанай ашаар Рязанска областиин партийна организаци үнеэдһээ һү һаалгые иимэ ехээр дээшэлүүлжэ шадаа.

Хамагай түрүүн, һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө хүдэлөөн һаалишадай дунда дэлгэрһэн байна. Энэ тон зүб. Юуб гэхэдэ, һаалишадай али зэргэ урма хэшээлтэйгээр, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлмэрилһэнһээ ажалай амжалта дулдыдаха байна бшуу. Мүнөө областиин һаалишадай дунда ёһотойл, бодото социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрэ мүрысөөн Шиловска районой «Фундамент социализма» колхозой суута һаалишан, социалистическэ Ажалай Герой, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Прасковья Николаевна Ковровагай үүсхэлээр область дотор дэлгэрһэн байна. Тэрэ мүнөө 64 хүрэжэ, нилээд наһатай болоһоншье һаа, областиин һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһаар. Тэрэниие эндэ «манай һаалишадай эхэ» гэжэ дэмы хэлсэдэггүй юм. «Үнеэнэй һүн эдиһээрээ» гэжэ арадай аман үгые нүхэр Коврова ондоо болгожо, «үнеэнэй һүн гансашье эдиһээрээ бэшэ, мүн һаалишанай гарһаа» гэһэн үгөөр һэлгэнхэй. Иигэжэ тэрэ арадай сэсэн үгые үшөө удха ехэтэй болгоһон, үнеэдые гансашье эдеэлүүлхэ бэшэ, мүн һайнаар, шадажа һааха хэрэгтэй гэжэ зүбөөр сэгнэһэн байна. Бидэнэр хаанашье ябахадаа һаалишадһаа энэ үгые дуулажа байгаабди.

Рязанска областиин колхозууд болон совхозуудта элдэб янзын, шэмэ ехэтэй тэжээлнүүд элбэгээр бэлдэгдэдэг байна. Малай тэжээлээр элбэг байдагыень бидэнэр колхозууд, совхозуудаар ябахадаа хараһан байнабди. Малай фермэнүүдтэ хаа хаанагүй будүүн, шэмэтэ болон концентрированнэ тэжээл аргагүй элбэг, малые ногоондо бэлшээхэ болотор гүйсэд хүрэхэ байһаниинь харагдана. Малай тэжээлээр дутадаггүйбди гэжэ һаалишадшье өөһэдөө хэлэнэ. Малай бүхы байранууд соо автоуһалуури тодхогдонхой—үнеэн бүлеэн уһа дуратай соогоо уужа байдаг байна.

Һаалишадтай хөөрэлдэжэ, бидэнэр юу ойлгообибди?

Эндэхи һаалишад хайшан гэбэл ехэ һү һаахамни ааб, түрүү һаалишадые хайшан гэбэл хүсэжэ, урдань орохомни ааб гэжэ саг үргэлжэ оролдожо ябадаг байна. Тэдэнэй иимэ урагшаа һаналтайгаар ажаллажа байдагынь үнеэдээ яажа эдеэлүүлдэг дээрэһээнь харагдана. Жэшээлхэдэ, эндэхи һаалишад хайшан гээ һаам үнеэдни тэжээл дуратайгаар, ехээр эдихэб, ямар тэжээл хайшан гэжэ буйлуулхада хоол болосотой байхаб гэжэ хододоо оролдожо байдаг заншалтай.

Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, областиин партийна организаци үнеэдэй һү үгэлгые дээшэлүүлхэ тэмсэлдэ бүхы һаалишадые, бүхы малшадые элсүүлжэ шадаһан байна. Зүгөөр, эндэ гансашье колхознигууд һү ехээр һаахын түлөө тэмсэнэ бэшэ, энэ тэмсэлдэ мүн городой предприятинуудай коллективүүд эдэбхитэйгээр оролсонхой. Тэдэнэр колхозууд болон совхозуудые шефтээ абаад, ехэ туһаламжа үзүүлжэ байдаг. Областиин центртэ гү, али районуудта һаалишадай зүблөөнүүдэй болоходо, городуудай предприятинууд болон эмхи зургаануудай, организацинуудай түлөөлэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, эрхим һаалишадта үнэтэ бэлэгүүдые үгэдэг, хирэ хирэ болоод лэ фермэнүүдтэ ошожо, һаалишадтай хөөрэлдэдэг, ямар нэгэн туһаламжын хэрэгтэй болоо һаань, туһалдаг байна. Бидэнэр Рязань городой партийна библиотекэдэ ороходоо областиин түрүү һаалишадай портредүүдэй эгээ эли газарнуудта үлгөөтэй байһыень һонирхожо харабабди. Тэндэ мүн һаалишадай, тугалшадай, гахайшадай, кукуруза ургуулдаг звенонуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд харуулагдана.

Нютаг нютагуудта п
тийна эхин организаци
дай эмхидхэлэй ехэ худ
мэри хэдэг, тиигэжэ мүр
сөөнэй дороһоо үдэдэг ба
һанай ашаар область дот
мүрысөөн хүсэ, сохисо е
тэйгээр дэлгэрнэ. Иигэ
дороһоо үдэһэн мүрыс
партиин райкомууд бо
обком бүхы хэмжээ
дэмжэдэг, бүри саашада
дэлгэрүүлхын түлөө орол
дог байна.

Малшад өөһэдынгөө
га боломжонуудые һайна
тооложо үзөөд лаб дүүр
жэ шадахаб гэжэ һанахадаа
циалистическэ уялга абадаг
Колхозуудай правленинүүд бо
партийна организацинууд м
шадай абаһан уялгаяа дүүрг
хэрэгтэнь бүхы арга болом
бии болгожо үгэдэг, хэрэгтэй
һаламжа үзүүлдэг байна.
дэхи парторганизацинуудай худ
мэриин нэгэ онсо өөрэ талань
гэхэдэ, тэдэнэр түрүү дүй дүршэ
үсэд оролдосотойгоор нэбтэрүүл
түрүүшүүлэй абаһан уялганууд
тэдэнэй мүрысөөе бүгэдэндэ мэ
жэ болгодог, оролдосотой
ажаллахынь тулада колхознигууд
материальна талаарнь урмашу
ха гуримые наринаар сахидаг юм

Областьдо малажалай түрүүш
лэй зүблөөнүүд амяарлуулагд
һаалишад, тугалшадай, мал ад
лагшадай, гахайшадай, шубуу
дай зүблөөнүүд ами аминдаа
дахин үнгэргэгдэжэ байлаг бай
Иимэ зүблөөнүүд мүн районуу
үнгэргэгдэнэ. Зүблөөндэ малшад
гадна партийна, советскэ хүдэл
рилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэж
тэд уригдадаг. Районно зүблөөн
дэй боложо үнгэрһэнэй һүүлдэ
ластиин түрүү малшад суглар
дутуу дундануудаа элирүүлдэг,
дүршэлөө халан абалсадаг, сааш
хи зорилгонууд тухайгаа хөөрэл
дэг байна. Түрүүшүүлэй аба
уялганууд тухай, тэдэниие я
бэелүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд
хай асуудал партиин райкомууд
лон обкомой пленумууд дээрэ
шэн хэлсэгдэдэг. Тиигээд гол шу
лань юуб гэхэдэ, уялганууд абта
хэмжээ-ябуулганууд зохёогдоод,
рэнэй һүүлээр һаалишадай ду
эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри эхил
абаһан уялгын дүүргэлтэ саг үр
жэ шалгагдажа байдаг байна. Эн
ниие бидэнэр фермэнүүд дээ
ябахадаа өөһэдөө хараабди.

Фермэ бүхэндэ һайнаар түхеэр
дэһэн, шэмэглэгдэһэн улаан бул
гууд бии. Улаан булангуудта кол
зой, районой болон областиин һ
лишадай дунда дэлгэрһэн мүрыс
нэй дүнгүүд заатагүй харуула
һан байна. Показателиин доска
рэ «Мүнөөдэр хэн түрүүлнэб» гэ
гаршаг доро түрүү һаалишадай
рэнүүд ээлһэн һуури һуурияараа
шэгдэнэ. Улаан булангуудта ни
политическэ ба культурно-гэгээ
лэй хүдэлмэри тусхай түсэбэй ёһ
ябуулагдадаг, уранһайханай са
деятельностиин кружогууд хүдэл
юм. Жэшээлхэдэ, Кировэй нэр
жэтэ колхозой һүнэй-товарна ф
мэдэ 35 хүнһөө бүридүүлэгд
дуушадай хор хүдэлмэрилжэ б
даг. Энэ фермын уранһайханай
модеятельностиин кружогойхи
наада гаргахадаа үмдэхэ хубса
колхозой правлени 20 мянган т
ригөөр худалдажа абаа.

Областиин партийна органи
һү һаалтые дээшэлүүлхын түлө
ной дунда хүдэлмэри ябуулх
гадна, мүн үнеэдэй тооё олошор
хын түлөө бүхы хэмжээ абадаг
на. Һүүлэй 2—3 жэл соо област
колхозуудта үнеэдэй тоо хоёр д
наар олошороо, энэ жэлдэ үне
тоо 25 мянган толгойгоор олошо
лагдахаар хараалагдана.

Рязанска областиин колхо
болон совхозуудаар экскурсида
жа, бидэнэр олон юумэ хара
ехэ юумэ ойлгоошьебди. Энэ ню
та айлшалжа ябахадаа бидэнэр
һаалгаяа горьтойхоноор дээшэл
хын түлөө бүхы оролдолгоёо,
шадалаа гаргахабди гэжэ сэдь
эндэхи зоной амжалтаар урма
зоригжожо ябабабди. Малай а
шэмые дээшэлүүлжэ, һү ехээр
даг болохын тула хамагай түрү
хүн зоноор һайнаар хөөрэлдэхэ,
дэнэй дунда эмхидхэлэй хүдэл
үдэр бүри үсэд нэтэрүүтээр ябу
элдэб саарһа эреэлэлгые шадаа
үсөөрүүлхэ хэрэгтэй гэжэ би
үшөө дахин ойлгожо абаабди.

Б. Зонхо

ДАРИМА ТУБАНОВА ШАН АБАБА

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишад шэнэ табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдтэй танилсаад байхадаа, ажалаа һайжаруулхын, үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болохын түлөө мүрысөөндэ барандаа оролсоо. Һаалишад энэ жэлдэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 950 литрһээ бага бэшэ һү һааха уялга абаба.

Һаалишад абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ эхилээ. Жэшээнь, түрүү һаалишан Дарима Тубанова даажа байһан 14 үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааха уялгаа
рэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ за
Тэрэ хадаа январь һара соо
бүриһөө 73 литр, февраль соо
литр һү һаагаа. Март һара соо
ехые һааба. Нүхэр Тубанова һай
ажаллажа, колхозой правл
мүнгэн шанда хүртөө. **К. Дор**

...Худөө ажахые саашаданъ хүгжөөл... машинно-тракторна станцинууд... гол ба шиидхэхы үүргэ түдана.
(КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолhоо).

ТЕМЛЮЙСКЭ МТС

1956 онhоо машинно-тракторна станцинуудые ажахын тоосоондо оруулжа эхилхэ.
(КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдhээ).

Кабанскын аймагай Темлюйскэ МТС 1955 оной дүнгөөр Худөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха болобо. Энэ эрхэ яагаад олоhон тухайгаа тус МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд эндэ бэшэбэ

Үндэр баян ургасын түлөө тэмсэнэбди

...hо тарянай ажахые эрид хүгжөөхэ, тэрэ... hуури дээрэ малажалай ашаг шэмые ...үүлхэ гэhэн парти, правительствын заабари ...но-тракторна станциин хүдэлмэрилэгшэдэй, колхознигуудай шухала зорилгонь болонхой. ...ажалай культурые үргэхэ, тэрээндэ агроно... наукын, түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануу... ...бтэрүүлхэ тушаа МТС-эй, бүхы хүдэлмэрилэг... ...эхэн оролдолго гаргадаг болоо.

...эгшэ жэлдэ ороохото культурануудай бүхы ...haa дунда зэргээр га бүриин 10,5 центнер та... ...рэ тоодо 11,7 центнер шэнисэ абаhан байха

...үрэ дүнгүүд яагаад туйлагдааб гэхэдэ, нэн ...гүйсэд hайн сортовой үрэhөөр таряабди. Тэ... ...мнай нютагай эрхэ байдалда таараhан, хэ... ...ин шалгагдаhан байна. Шэниисымнай бүхы ...хэрээhэлүүлэн ба нарин рядтайгаар тариг... 1111 гектар талмай илгагдамал, жэгдэ томо ...р хангагдаа hэн. Тиихэдэ ороохото культура... 1615 гектарта нютагай үтэгжүүлгэ, 1365 гек... минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаhан байгаа. ...эгшэ жэлдэ ороохото культуранууднай бү... пар, намарай пар болон шэнэ газар дээрэ та... ...ан байна. Мүн тарилгын газарые саг соонь, ...шанартайгаар бэлдэхын түлөө МТС-эймнай ...заторнууд бүхы хүсөөрөө оролдоно. ...э хахалагдаhан газарта, бүхыдөө 2484 гек... тарилга хэгдээ. Тиихэдэ мүнөө жэл 3509 гек... ...нэ газарта тарилга хэгдэхэ юм.

...бүгэдэ юунэй ашаар туйлагдааб гэхэдэ, МТС... ...ян техникээр хангагдаhан ба тэрэнээ манай ...заторнууд зүбөөр ашаглажа шадаhан бай... ...дондо тракторна хүдэлмэриимнай түсэб ...процент дүүргэгдэhэн, условно трактор бүхэн... гектар газар элдүүрилэгдэhэн байна бшуу. ...үедэ харьяата колхозуудтамнай газар хаха... 100 процент, тарилга — 90 процент, таряа ...— 87 процент, хартаабха hуулгалга — ...цент МТС-эй хүсөөр хэгдэнэ. hаяын жэлнүүд... ...анажалай хүдэлмэри гүйсэд механизацилаг... ...м.

...шье, хүдөө ажахын бүхы культурануудай ур... улам дээшэлүүлхэ арга боломжо манай кол... ...та угаа ехэ. Түбхын түрүүндэ хүдөө ажахын... ...эблэлгые hайжаруулжа, севооборотой поли... хүдөө ажахын культурануудые зүбөөр ху... ...ан тариха, нютагай эрхэ байдалда ехэ урга... ...кэ шадаха сортовой үрэhөөр өөhэдыгөө гүй... ...гаха зэргэтэйбди. Тиихэдэ хүрьhэ элдүүрил... ...стемые hайжаруулха, нютагай ба минераль... ...жүүлгэ хэрэглэхэ шухала болоно.

А. Капустин, МТС-эй главна агроном.

Ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө

...тиин XX съездын шиидхэбэринүүдтэй танил... ...йхадаа, ерэхэ намар комбайнаараа 500-haa ...бэшэ гектарта таряа хуряаха уялга абааб. ...уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо гүйсэд бии. ...МТС-эй механизаторнууд партиин XX съез... ...ндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүры... ...оролсоод, трактор болон комбайнуудаа эр... ...шанартайгаар заhабарилжа, болзорhоонь урид ...

...950 онhоо хойшо комбайнада хүдэлмэрилхэ ...нилээд ехэ дүй дүршэл олооб. Нёдондо жэл... ...вэй нэрэмжэтэ колхоздо сезон соо 440 гек... ...орооhо таряа хуряаhан байнаб. Энэ жэлдэ ...гаа бүтээсые улам дээшэлүүлхын түлөө бү... ...эршэ зоригтойгоор оролдохоб.

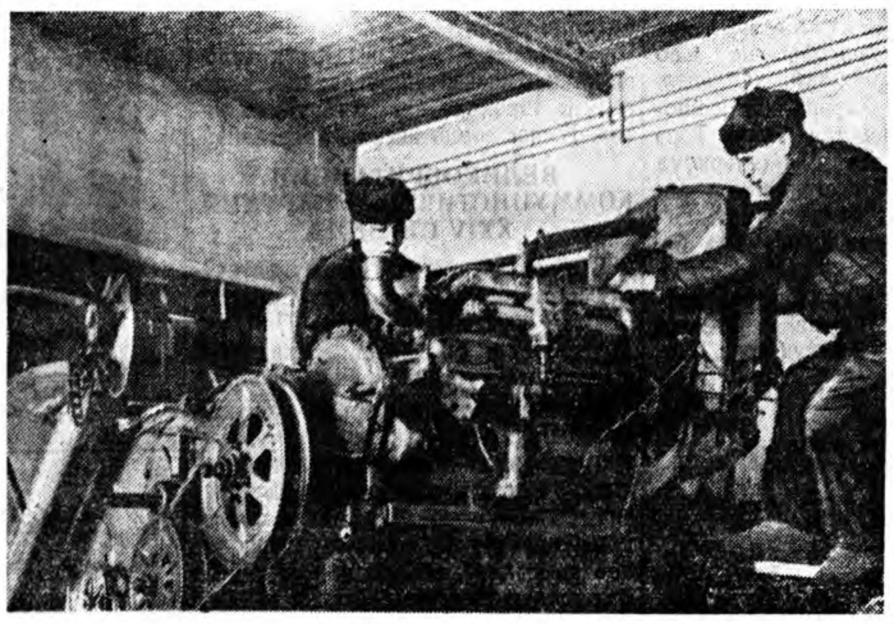
...а хуряалгые саг болзор соонь үнгэргэлгэ—би... ...байнернуудай үүсхэл оролдолгоhоо болохо ...Тиимэhээ мүнөө жэл пансал үдэртөө хуряа... ...гадна, мүн hүниндөө хуряалга хэхэ гэжэ бо... ...йнаб. Тиигэбэл ажалай бүтээсэ нилээд дээ... ...болоно. Манай аймагай эрхэ байдалда үглөө... ...тэ шүүдэрэй ехэhээ боложо, таряа хадахын ...байдаг. Тиимэhээ түрүүн виндроуэрээр ха... ...жомынь комбайнаар хуряажа абахада hайн. ...МТС-най виндроуэрнүүдээ заhабарилжа ...хэй. Тиихэдэ виндроуэрээр хадаhан таряае ...түхеэрэлгэнүүдые комбайнануудтаа табин...

А. Кричун, комбайнер.

Тоо баримтанууд

...hүүлэй хоёр жэлэй тушада МТС шэнэ ...а зөөлгэгдэжэ, тэндэ машинно-трактор... ...повой мастерской, трактор, комбайн бо... ...хүдөө ажахын машинануудые хадагалха ...үү сарайнууд, автомашинын байха 8 га... ...дархалалгын мастерской шэнээр бариг...

...Колхозуудайнь мүнгэн олзо доход 1953 он... ...390,6 мянган түхэриг байhан haa, нёдондо ...мянган түхэригтэ хүрөө.

Темлюйскэ МТС-эй тракторна бригадын бригадир А. К. Белых, комбайнер Г. Ф. Суворов гэгшэд hүүлшын комбайн заhабарилжа байна. Нүхэд Белых ба Суворов заhабарилгын хүдэлмэридэ үдэрэйнгөө даалгабари үлүүлэн дүүргэнэ.

А. Мантаевай фото.

Колхозуудай ажахые хүгжөөхэ хүсэн

Худөө ажахые эрид хүгжөөхэ гэhэн партиин түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай МТС-эй коллектив бүхы колхознигуудтаяа хамта хүдэлжэ, hүүлшын хоёр жэлэй туршада нилээд hайн үрэ дүн туйлаhан байха юм.

hүүлэй хоёр жэлдэ МТС-эй харьяата колхозуудта ороохо тариянай суглуулбари 13675 центнерээр, hү haалга 11535 центнерээр, мяха абалга 1981 центнерээр ехэ болоhон байна. Колхозуудай мүнгэн олзо доход 2.709 мянган түхэригөөр дээшэлээ. Тэрэнэй ашаар 1955 ондо колхознигуудай ажалта үдэр бүхэндэ дунда зэргээр 2,5 килограмм тариян, 2 түхэриг 50 мүнгэн болон бусад продуктнууд хубаагдаhан байна.

Кабанскын аймагай газарай хүрьhэн үрэжэлтэй, байгаалиинь эрхэ байдал тааруу hайн гэжэ мэдээжэ. Тиигэбэшье, колхозуудаймнай үрэжэлтэ дайда шугы бургааhанда ехээр дарагдашаhан, уhа намагта ээзэлэгдэшэhэн байна бшуу. Худөө ажахын эдлүүрилгэдэ оруулжа боломоор 30 мянган гектар үлүүтэй газар бии. Эдэ газарнууд ехэнхидээ уhа голой эрье шадарай юм. Тиимэhээ хүрьhөөр hайн, үндэр баян ургаса үгэжэ шадаха байhаниинь элитэ.

1954—1955 онуудта МТС-эй хүсөөр 6 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэhэн байна. Тэрэ газарай зарим талмайдань тарилга хэгдэжэ, гектарай 30 центнер хүрэтэр ороохото культуранудай ургаса, малда хэрэглэгдэхэ 200 центнер хүрэтэр ногоон тэжээл абтаhан байна.

Иимэ ехэ баялигтай байбашье, аймагай колхозууд адуу малаа үбhэ тэжээлээр гүйсэд хангадаггүй, жэл бүри тэжээлээр дутаадаг. Энэ байдалhаа ойрын хоёр—гурбан жэлэй туршада гарахын тула адагынь 20 мянган гектар намаг газарые хахалжа, элдүүридэ оруулха гэhэн зорилго манай колхознигууд болон механизаторнууд урдаа табинхай. Тэрэ тоодо 11 мянган гектар талмайе модо, бургааhанhаа сэбэрлэхэ, 12 мянган гектар талмайн уhа намагые хатааха хэрэгтэй болоно. Энээн тушаа тусхай шэнжэлгын хүдэлмэри ябуулагдаад, бэелүүлхэ саг ерэнхэй.

Малажал хүгжөөхэ, тэндэхи ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилха тушаа мүн ехэ зорилгонууд табигданхай.

Эдэ бүхы зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ нэн түрүүн манай механизаторнуудай оролдолгоhоо, МТС-эйнгээ баян техникые зүбөөр ашаглаhанhаа болохо байhаниинь мэдээжэ. hүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа МТС-тээ саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэ кадрнуудтай болоhонhоо хойшо техникэ нилээд hайнаар ашаглагдадаг болоо, ажалай журам бэхижээ гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй. Юуб гэхэдэ, манай коллективэй дунда ажал хэрэгээ hайса мэдэхэ, эдэбхи хэшээлтэй бригадирнууд, трактористнууд, комбайнернууд урган гараа. Гансахан 1955 ондо ажалай амжалта туйлаhанайнгаа түлөө 9 бригадир ба тэрэнэй туhалагшад, 35 трактористнууд, 10 комбайнернууд болон бусад хэдэн мэргэжэлтэд Худөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха эрхэ олоо.

Жэшээлхэдэ, № 3 тракторна бригадын бригадир нүхэр И. Черных Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилхэ зуураа, үнгэрэгшэ жэлдэ 573 гектар талмайhаа дунда зэргээр гектар бүриhөө 16,3 центнер таряа абаhан байна. Тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые 136,5 процент дүүргэжэ, условно трактор бүхэнөөр 893 гектар зөөлэн хахалалга хэhэн, 18 центнер шэнгэн түлишэ алмаhан байха юм. Энэ бригадын хүсөөр 260 гектар шэнэ газар элдүүрилэгдээ.

Мүн № 4 тракторна бригадын бригадир нүхэр К. Поломошин, № 5 бригадын бригадир нүхэр А. Поломошин, № 1 бригадын бригадир нүхэр Н. Антонов, № 6 бригадын бригадир нүхэр Оскорбин гэгшэд иимэрхүү амжалтануудые туйлаhан байна.

Трактористнууд К. Сальников, П. Поломошин гэгшэд «ДТ-54» маркын трактораар халаан соогоо 1507 гектар газар тус бүридөө элдүүрилhэн, 10 центнер шэнгэн түлишэ алмаhан, 150 гектар овесой талмайhаа 19 центнер ургаса абаhан байна. Трактористнууд Н. Селиванов, Г. Ермаков, И. Фрышкин, Б. Истомин, П. Бурлаков болон бусад олон нүхэд эдэбхитэ ажалаараа шалгаржа гаранхай.

Комбайнернууд М. Нечкин, И. Разгильдеев, С. Смольников, С. Степанов болон бусад комбайнуудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаhан байха юм.

Теэд энээгээрээ hанаагаа амарнагүйбди. Механизаторнуудайнгаа мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тушаа саг үргэлжэ анхаралаа хандуулнабди. Мүнөө неделидээ хоёр дахин механизаторнуудай техническэ hуралсал үнгэргэгдэнэ. Заняти бүхэнинь 4 час соо үргэлжэлдэг. Тэндэ трактористнууд, комбайнернууд, бригадирнууд амяар амяараа бүлэгүүд боложо hуралсадаг.

Тэрээнhээ гадна, МТС-эй болон харьяата колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй худөө ажахын экономико шудалха семинар эмхидхэгдэнхэй. Тэрэ семинар дээрэ агротехническэ болон зоотехническэ асуудалнуудаар лекци уншагдана.

МТС-эй главна мэргэжэлтэд колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй суг хүдэлмэрилжэ, тэдэнэй ойлгоогүй юумыень заажа үгэдэг, наукын туйлалтануудые ба түрүү дүй дүршэлые колхозой ажахыда нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь туhалжа байдаг. Тиимэhээ энэ талаар зарим тэды амжалта туйлагдаhан байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ харьяата колхозуудтамнай абтаhан бүхы тугалнуудай 75 процентнь эхэhээ hалгаагдажа, 100 процентнь түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдээ, мүн зунай сагта үнеэдтэ ногоон тэжээл нэмэжэ үгтэдэг, малай бэлшээри зүбөөр хубаарилан ашаглагдадаг болонхой.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, манай механизаторнууд тракторнуудай заhабарилгые 1956 оной январиин 10-да, худөө ажахын машинануудай заhабарилгые февралиин 14-дэ, комбайнуудай заhабарилгые мартын 20-до дүүргэhэн байна. Тэрэнэй ашаар тэдэнэр колхозуудтаа хабарай тарилгада бэлэдхэхэ, малай үбэлжэлгые үнгэргэхэ, мүн барилга хэхэ хүдэлмэридэ хабаадана. Эдэ хүдэлмэри дээрэ механизаторнуудай 9 комплексно бригада боложо таhараад, ажаллажа байнхай.

Гэбэшье, манай хүдэлмэридэ дутагдалнууд яhала бии. Илангаяа малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа үшөөл шадаагүй байнабди. Энэ үбэл адуу малаа бүдүүн тэжээлээр 71 процент, шэмэтэ тэжээлээр минин 20 процент, концентрадаар 50 процент хангаабди. Тиимэhээ зарим колхоздомнай малай үбэлжэлгэ хүндэхэнөөр үнгэрнэ.

Мүн малдаа типовой байра бариха хүдэлмэри дутагдалнуудтай ябана. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо Темлюйскэ завод (директорынь нүхэр Шакуров) гурбадахи жэлээ барилгануудые хэжэ байбашье, нэгыеншье дүүргээдүй. Тиихэдэ тэндэхи барилгын трест (эрхилэгшэнь нүхэр Новиков) Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо баhал аали нобшоор хүдэлмэрилнэ. Иимэ байдал мүн Ленинэй нэрэмжэтэ болон «Коммунизм» колхоздо ушарна.

Колхозуудта малай типовой байрануудые бариха договор батлаhан шефүүдтэ КПСС-эй айком болон аймгүйсэдкомой шанга эрилтэ табяагүй дээрэhээ барилгын хүдэлмэри таhалдуулагдана.

Тиихэдэ манай колхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилха гэхэдэ, hаад ушаруулдаг. Жэшээнь, Булганинай, Чкаловай, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малай фермэдэ уhалуури эмхидхэхэ хэрэгтэ мүнгэ гаршалхаhаа зүрхэсэжэ, малаа гол горхонhоо уhалаад байhамнай дээрэ гэжэ бододог юм.

Манай МТС-эй коллектив партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые шудалан үзэжэ, бүри ехэ амжалта туйлахын түлөө оролдоно. МТС-эйнгээ техникые зүбөөр ашаглажа, бүхы үлүү гаргаша болюулжа, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй тоое үсөөрүүлжэ, тракторна хүдэлмэриин үнэ сэнгые химдаруулха зорилго табигданхай. Тиигэжэ энэ жэлhээ эхилэн, үйлэдбэридөө ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ hанаатай, бэлэдхэл хэжэ байнабди.

МТС-тэ ажалай эмхидхэлэй hайжарха бүри харьяата колхозуудаймнай ажахы хүгжэнэ. МТС-най колхозуудай ажахые хүгжөөхэ гол хүсэн болонхой.

Н. Кириков, Темлюйскэ МТС-эй директор.

Малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилга

hүүлэй 2—3 жэлэй туршада манай МТС харьяата колхозуудтаа малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилжа эхилhэн байгаа.

Малай фермэдэхи хүдэлмэриие механизацилха талаар дархашуулай 2 бригада, мүн тус бүридөө 4—5 хүнhөө бүридэhэн монтажна 2 бригада МТС-эй зүгhөө ажаллана.

Эгээн түрүүн бидэ малай фермэнүүдые уhаар хангаха зорилго табяабди. Юуб гэхэдэ, үнеэд дулаан байрадаа, хүйтэн бэшэ уhа уухадаа hү шэмэнь дээшэлдэг гэжэ мэдээжэ ха юм даа.

Нёдондо тэдэ бригадануудай хүсөөр түсэбэй ёhоор 7 худаг механизацилагдаха аад, 14 худагта механизмууд тодхоогдоhон байна. Мүнөө эдэ худагуудhaa уhыень центробежнэ болон поршневой насосуудаар гаргадаг байна. Тэрэнэй ашаар түрүүндээ 2—3 хүнэй хэдэг хүдэлмэриие мүнөө нэгэ хүн бүтээдэг болоо. Үбэлэй үедэ худаг дээрэнь дулаан байра баригдаhан байна.

Тэрэнhээ гадна, типовой янзаар баригдаhан 4 фермэдэ автоуhалуури тодхогдоо hэн. Мүнөө хоёр фермэдэнь гүйсэд автоуhалуури тодхогдоод, мал уhалжа байна. Нүгөө хоёрынь тодхогдожо дүүрэхэ болоо. Автоуhалуури тодхогдоhон фермэнүүдтэ үнеэдэй hү шэмэ нилээд дээшэлээ.

Фермэ доторхи зөөбэринүүдые хэхын түлөө түсэбөөр хараалагдаhанай ёhоор 3 фермэдэ дүүжэн харгы тодхогдоод, хүдэлжэ байнхай. Энэнь hаалишадай хүдэлмэри ехэ хүнгэлжэ үгөө.

Малай тэжээл буйлуулхын тула тэжээл хэршэдэг 7 машина, бүдүүн болон бусад тэжээл зөөлэрүүлдэг 30 запарник бултадаа хүдэлжэ байна.

Малай фермэнүүдые механизацилха хэрэг машинно-тракторна станциин механизаторнуудай эдэбхи үүсхэлhээ дулдыдадаг юм. Олон ушарта колхозуудай худалдан абаhан машинануудта зарим юумэнь дутамаг байдаг гү, али малай байрада тааруулан тодхохын түлөө шэнэ арганиуудые hанаха хэрэгтэй болодог. Энэ талаар машинно-тракторна мастерскойдо хүдэлмэрилдэг токарь Ф. Ковальчук гэгшын эдэбхитэ ажалые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ нүхэр автоhалууридa, тэжээл буйлуулдаг запарникгуудта крануудые, мүн поршневой насосуудай клапануудые зохёон хэхэдээ ехэ шадабари харуулаа. Тиихэдэ уhанай сугларлдаг башниhаа ерэhэн хоолойе тэжээлэй запарниттай холбохо түхеэрэлтэнүүдые хэхэдээ ехэ бэрхэ юм. Эдэ бүгэдэ заводhоо ерэhэн машинануудта байдаггүй бшуу. Тиимэhээ дутаhан детальнуудынь МТМ соогоо хэдэгбди.

1956 ондо 600 үнеэдэй 6 байрада автоуhалуури тодхогдохо, 360 үнеэд механическа аргаар hаагдадаг болохо. Мүн 500 үнеэдэй байха байрануудта дүүжэн харгы тодхогдохо, тэжээлэй 10 запарник түхеэрэгдэхэ юм.

П. Якушев, МТС-эй механик.

Абаhан уялгаяа дүүргэхэб

Хабарай тарилгые агротехническэ саг болзор соо үнгэргэхэ гээшэ ехэхэн удхашанартай. Тарянай ургаса ехэнхидээ энээнhээ дулдыдадаг гээшэ.

Би 1941 онhоо хойшо трактористаар хүдэлмэрилхэ зуураа, нилээд ехэ дүй дүршэл олооб. Нёдондо жэлдэ Колесовско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой табадахи тракторна бригадада хүдэлмэрилжэ, 800 гектарай орондо 880 гектар элдүүрилhэн байнаб. Энэ үедэ 5 центнер шахуу шэнгэн түлишэ алмааб. Энэ талмай дээрэhээ 10 центнерhээ доошо бэшэ ургаса абтаhан байна. Энэ юун дээрэhээ болооб гэхэдэ, газараа hайн шанартайгаар элдүүрилжэ тарилга хэгдээ.

Мүнөө жэлдэ 900 гектарhaa доошо бэшэ тарилгын талмайе элдүүрилхэ уялга абанхайб. Энээниие бэелүүлхэ арга бии. Юуб гэхэдэ, тракторнууднай эрхим шанартайгаар заhабарилагданхай. Энэ хадаа мүнөө хабар тарилгые саг болзор соонь, hаадгүйгөөр үнгэргэхэ арга олгохо байна. Гадна, хүдэлмэриин үедэ трактораа hайнаар харууhалаад, болзор соонь заhабарилдагби. Манай МТС-эй коллектив зургаадахи табанжэлэй түрүүшын хабарые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаба.

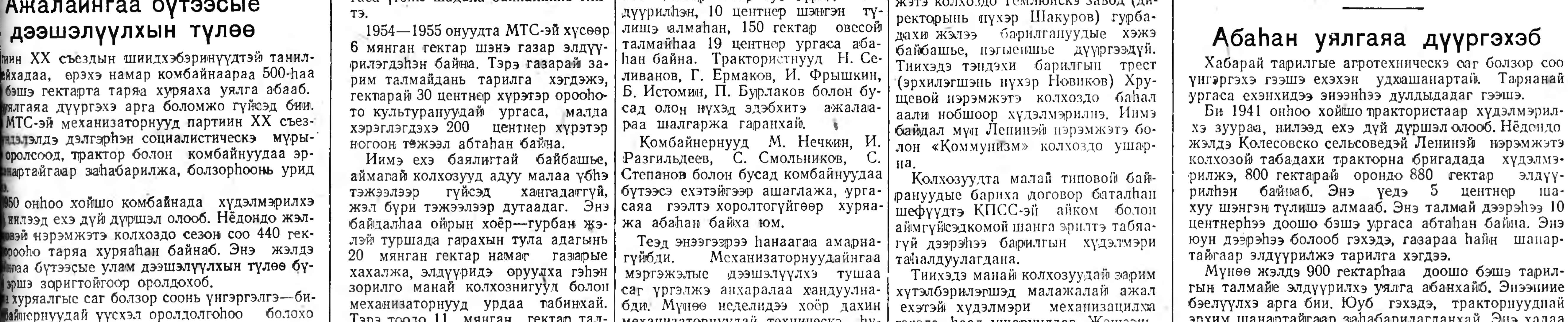
Тракторнуудта хабсарагдадаг машинануудые гаргаха гэжэ партиин XX съездын шиидхэбэринүүд соо хараалагдана. Энэ ехэл hайшаалтай байна. Гэхэтэй хамта, энэ хадаа харюусалга, шадабаряа бүри дээшэлүүлхые трактористнуудhаа эринэ.

Н. Селиванов, тракторист.

Тоо баримтанууд

★ МТС-эй паркада 109 условно трактор, 27 комбайн бии.

★ МТС-эй харьяата колхозуудта эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ hү haалга 1953 ондо 30,9 центнер байгаа haa, 1955 ондо 62,7 центнер болоо; ноохо абалга 43 килограмм байгаа haa, 44,8 килограмм болонхой; мяха абалга (амидын шэгнүүрээр) 5,1 центнер байhан haa, 17,8 центнер болоhон байна. Тарялангай газарай 100 гектар бүридэ 1953 ондо 1005 үндэгэн абтаа haa, үнгэрэгшэ жэлдэ 1353 үндэгэн абтаhан байна.

А. Мантаевай фото.

А. И. Микоянай Бирмэдэ ерээд байhан тухай

РАНГУН, апрелиин 1. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш Р. Рашидов, тэдээнтэй суггаа ябалсаhан хүнүүд Рангунhаа Бирмын хойто районуудта мүнөөдэр гараа.

РАНГУН, апрелиин 1. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, тэдээнтэй суггаа ябалсаhан хүнүүд Бирманскэ Союзай таhаршагүй хубинь бологшо Шанска гүрэндэ мүнөөдэр ерээ.

Оборонын министр У Ба Све, Промышленностиин министр У Чжо Нейн, Худалдаа наймаае хүгжөөлгые эрхилхэ министр У Рашид, Хангалгын министр Бо Мин Гаунг, СССР-hээ Бирмэдэ байгаа посол А. Д. Щиборин гэгшэд А. И. Микоянтай суггаа ябалсаа.

Үглөөгүүр эртэ Рангунhаа гараhан «ИЛ-14» гэжэ советскэ самолёт Хеходэхи аэродромдо бууба. Бирмын Гадаадын хэрэгүүдэй министр, Шанска гүрэнние толгойлогшо Сао Кун Чо советскэ айлшадые угтаа. Аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаhан, сэрэгэй марш гүйсэдхэгдэhэн байна. Басагад советскэ айлшадта баглаа сэсэгүүдые барюулба. Сао Кун Чо Шанска гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадтай А. И. Микояниие, Ш. Р. Рашидовые танилсуулаа.

А. И. Микоян, тэрээнтэй суттаа ябалсаhан хүнүүд автомашинануудта hуужа, Инле гэжэ гоё hайхан нуурай эрьедэхи Яунгве гэжэ газар тээшэ шэглэнэ. Энэ нуур хада гүбөөнүүдээр элбэг Шанска гүрэнэй эгээл үргэн уужам үрэжэл нугын тэг дунда байдаг.

Нютагай арад зон советскэ айлшадые хүндэтэйгөөр угтаа.

Инле гэжэ нуурай тэг дунда баригдаhан багахан талмай дээрэ Шанска гүрэнэй толгойлогшо Сао Кун Чо А. И. Микоянай хүндэлэлдэ завтрак үгөө. Удаань, онгосошодой хоорондо урилдаан болоо. Тэрэ урилдаанда хүүгэдэй, эхэнэрнүүд болон эрэшүүлэй команданууд хабаадалсаа. Мүрысөөндэ түрүүлэгшэдтэ А. И. Микоян шангуудые барюулаа.

Советскэ айлшад урилдаанай дүүрэhэнэй hүүлээр Яунгвеhээ бусажа самолёдто hуугаад Рангун ерээ.

А. И. Микоян Вьетнамай Демократическа Республика ошохоёо Бирмэhээ мордобо

РАНГУН, апрелиин 2. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, тэрээнтэй суг ябалсаhан хүнүүд Вьетнамай Демократическа Республикын столица—Ханой орохоёо мүнөөдэр ниидэн гараа.

Бирманскэ Союзай Премьер-Министр У Ну, Худалдаа наймаа хүгжөөлгые эрхилхэ министр У Рашид, Хангалгын министр Бо Мин Гаунг, тэрэшэлэн дипломатическа хэдэ хэдэн түлөөлэлгын зургаануудые толгойлогшонор, СССР-hээ Бирмэдэ байдаг посол А. Д. Щиборин, советскэ посольствын хүдэлмэрилэгшэд аэродром дээрэhээ А. И. Микояниие үдэшөө.

А. И. Микоянай бусахадань аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул табигдаhан байгаа.

А. И. Микоян Ханойдо ерэбэ

ХАНОЙ, апрелиин 2. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын уряалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян мүнөөдэр Ханойдо ерээ. Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, А. И. Микоянтай суг ябаhан бусад хүнүүд эндэ мүн лэ ерэлсээ.

Вьетнамай Демократическа Республикын болон СССР-эй гүрэнэй тугуудаар аэродром гоёон шэмэглэгдэhэн байгаа. Аэропортын вокзалай байшан дээрэ татаатай яhаан бүд дээрэ: «Вьетнамай болон Советскэ Союзай арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!» гэhэн үгэнүүд вьетнам ба ород хэлэнүүд дээрэ алтан үзэгүүдээр бэшээтэй байгаа.

Вьетнамай Демократическа Республикын Премьер-Министр ба Гадаадын хэрэгүүдэй министр Фам Ван Донг, Вьетнамай Ажалшадай партиин генеральна секретарь Чыонг Тинь, Премьер-Министрын орлогшо ба Национальна оборонын министр генерал Во Нгуен Зиап, Премьер-Министрын орлогшо ба Дотоодын хэрэгүүдэй министр Фан Ке Тоай, Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаанай президиумэй түрүүлэгшэ Тон Дык Тханг, Вьетнамай Ажалшадай партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн Ле Дык Тхо, министрнүүд, Национальна суглаанай дегутадууд ниитын организацинуудай олон тоото түлөөлэгшэд, Вьетнамай болон хариин оронуудай журналистнууд А. И. Микояниие угтахын тулада аэродром дээрэ ерээ.

СССР-hээ Вьетнамай Демократическа Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол М. В. Зимянин, советскэ посольствын хүдэлмэрилэгшэд, Ханойдо байдаг дипломатическа бусад түлөөлэлгын зургаануудые толгойлогшонор А. И. Микояниие угтахын тулада аэродром дээрэ мүн лэ ерээ.

Нютагай сагаар 14 час 50 минутада аэропортын вокзалай байшангай дэргэдэ самолёт ерэжэ буугаа. Нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан А. И. Микоян самолёдhоо гарана.

Вьетнамай Демократическа Республикын Премьер-Министр ба Гадаадын хэрэгүүдэй министр Фам Ван Донг А. И. Микоянтай, Ш. Р. Рашидовтай хани ёhоор мэндэшэлэлсээд, аэродром дээрэ ерээд байhан, Вьетнамай Демократическа Республикын гүрэнэй болон политическэ ажал-ябуулагшадтай, Ханойдо байдаг дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудые толгойлогшонортой тэдэниие танилсуулаа.

Хүүгэд А. И. Микоянда сэсэгүүдые барюулаа. СССР-эй болон Вьетнамай Демократическа Республикын гүрэнэй гимннүүдые сэрэгэй оркестр наадаа. А. И. Микоян, Фам Ван Донг хүндэлэлэй харуулай урдуур ябажа гараа.

Фам Ван Донг микрофоной дэргэдэ ерээд үгэ хэлээ:

Фам Ван ДОНГЫН хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр, Советскэ Правительственна делегациие Толгойлогшо! Вьетнамай столица—Ханойдо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян толгойлогшотойгоор ерээд байhан Советскэ Правительственна делегацида вьетнамска арадай, Вьетнамай Демократическа Республикын Правительствын, Вьетнамай Ажалшадай партиин зүгhөө амаршалга хүргэхэ ехэ золтой байhандаа баясанаб. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Вьетнамска арад хадаа бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай болон демократиин түшэг тулгуури бологшо дэлхэйн түүхэдэхи социализмын түрүүшын оронэй агуу ехэ советскэ арадай—ажалшадай, дарлагданги арадуудай болон бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй үнэн сэхэ ханиин хүндэтэ түлөөлэгшэдые—Советскэ Правительственна делегациие Вьетнамай ажалшад тон ехэ баяртайгаар ба зоригжолтойгоор угтажа байна. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Өөhэдыгөө сүлөөлэлгын түлөө тэмсэлдэ нягтаар эмхидэн жагсаха зам бидэндэ, бүхы оронуудай арадуудта заажа үгэhэн ахадүү советскэ арадтай hанал нэгэдэлгын ба хани барисаанай халуун мэдэрэлтэй байhанаа, тэрээндэ хизаарлашагүй ехээр этигэдэг, гүнзэгы баясхалан хүргэдэг байhанаа оронойнгоо хойто захаhаа урда заха хүрэтэрхи, хадын районуудhаа жэгдэ талатай районууд хүрэтэрхи вьетнамска бүхы арад, элдэб ажал хэдэг бүхы хүнүүд, бүхы үндэhэ яhатан ехэ хүндэтэйгөөр элишэлэн мэдүүлнэ. **(Альга ташалга).**

Советскэ Правительственна делегациин Вьетнамда ерэлгэ тон ехэ удхашанартай; энэ айлшалалга эб найрамдалда дуратай, нэгэдэмэл, бэеэ даанхай, демократическа ба hалбаран хүгжэжэ байhан Вьетнамые байгуулхын түлөө үнэн зүб тэмсэлдэнь вьетнамска арадай хүсэл зоригые бадаруулагша шэнэ эшэ үндэhэн бологшо вьетнамска ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани барисаае улам бэхижүүлхэ байhандань вьетнамска арад этигэнэ.

Вьетнамо-советскэ хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй хани барисаан бэхижэжэ байг лэ! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга).**

Удаань А. И. Микоян үгэ хэлээ.

А. И. МИКОЯНАЙ хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ ханинар!

Танай сүлөөтэ газар нютаг дээрэ ерээд байхадаа, шанга тэмсэл хэжэ бэеэ даанхай байдалтай болоhон Вьетнамай баатарлиг арадые амаршалхыемни зүбшөөгыт. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Энэ тэмсэл хэхэдээ вьетнамска арад хүсэ шадалаа гамнаагүй, олон жэлэй турша соо хүндэ хохидолдо ороhон байна.

Эрхэ сүлөөтэй болоhон вьетнамска арад мүнөө амгалан ёhоной зохёон байгуулхы ажал эрхилжэ байна. Дайнай үедэ экономикодонь тохёолдоhон хохидолнуудые зайсуулха, ажахынгаа саашанхи хүгжэлтые хангаха, хүн зонойнгоо материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ, Женевскэ хэлсээнүүдэй ёhоор сүлөөтэ демократическа hунгалта хэжэ оронoo амгалан ёhоор нэгэдүүлхэ ябадал туйлаха иимэ шухала зорилгонууд вьетнамска арадай үмэнэ табигдана. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Вьетнамска арадай, мүн бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай аша туhада зорюулан эдэ hайн hайхан зорилгонуудаа бэелүүлгэдэ амжалта туйлахыетнай Советскэ Правительствын болон СССР-эй арадуудай зүгhөө таанарта хүсэнэб. **(Нэрьемэ удаан альга ташалга).**

Нүхэд А. И. Микоян, Фам Ван Донг нэгэ машинада суггаа hууна. Хоёрдохи машинадань Ш. Р. Рашидов Тон Дык Тхангтай суггаа hууна.

Ханойдо байха үедөө А. И. Микоян, Ш. Р. Рашидов республикын президентын үргөө соо байрлаха юм. Айлшадай hуужа ябаhан машинануудай аэродромhоо байха газартаа ошохо замдань столицын хүн зон, дүтэ шадарай тосхонуудай таряашад тэдэниие ехэ баяртайгаар амаршалаа. Советскэ айлшадые зуу мянга гаран хүн угтаhан байна.

Великобританиин Коммунистическэ партиин XXIV съезд

ЛОНДОН, апрелиин 2. (ТАСС). Сэрэгэй уялгата алба хэхэ болзорые хороохын түлөө кампаниие бүри эдэбхитэйгээр ябуулхые уряалhан резолюци Великобританиин Коммунистическэ партиин XXIV съездын мартын 31-нэй үдэрэй заседани дээрэ баталан абтаа.

Съездые КПСС-эй ЦК-гэй амаршалhан бэшэгэй уншагдахада, делегадууд тэрэниие ехэ халуунаар угтаа. Бэшэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

ВЕЛИКОБРИТАНИИН КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XXIV СЪЕЗДДЭ

Великобританиин Коммунистическэ партиин XXIV съездэ Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет ахадүүгэй амаршалга хүргэнэ.

Хүдэлмэришэн ангиин ба английска олониитын бүхы түрүү хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулгын түлөө, өөhэдынгөө зэргые бэхижүүлхын ба марксизм-ленинизмын үзэл сурталаар коммунистнуудые хүмүүжүүлхын түлөө тэмсэлдээ, эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлдээ амжалта туйлахыень Великобританиин Коммунистическэ партида хүсэнэбди.

Великобританиин болон Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани барисаан, мүн тэдэнэй үгээ ойлголсолго бэхижэжэ ба хүгжэжэ байг лэ!

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет.

Удаань ахадүү коммунистическэ партинуудай делегадууд: Франциин Коммунистическэ партиин политбюрогой гэшүүн — Вальдек Роше, Германиин Федеральна Республикын Коммунистическэ партиин түлөөлэгшэ — Франц Аренс, Австриин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй түлөөлэгшэ — Франц Марек амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

Политическэ элидхэлээр үгэ хэлэлгын дүүрэhэнэй hүүлээр Джон Голлан харюугай үгэ хэлээ.

КПСС-эй XX съездын ехэ удхашанартай байhые Голлан онсо тэмдэглээ. Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлые бэхижүүлхэ шухала байhан тухай Голлан гол түлэб тогтожо хэлэhэн байна.

Залуушуул тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгэ съездын үсэгэлдэр үглөөнэй заседани дээрэ эхилээ.

«Коммунистическэ парти ба залуушуул» гэhэн элидхэл Коммунистическэ партиин генеральна секретариин туhалагша Джордж Мэтьюз национальна гүйсэдхэхэ комитедэй зүгhөө хэhэн байна.

Сэрэгэй уялгата албанай болзорые хороохо; колониальна дайн сэрэгые болюулха ба бүхы оронуудай залуушуулай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхэ; ажалша залуушуулай салин хүлhэ нэмээхэ ба тэдэнэй ажалай эрхэ байдал hайжаруулха; гэгээрэлэй системые hайжаруулха, спорт хэхэ, мүн амарха бүри ехэ арга боломжонуудые хангаха гэhэн эрилтэнүүд элидхэл соо табигдаhан байна.

Лео Сунпас (Финляндиин Коммунистическэ парти), Альфред Дьюхэрст (Канадын хүдэлмэришэнэй прогрессивнэ парти) амаршалгын үгэнүүдые хэлээ. Удаань Польско нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин, Чехословацка Коммунистическэ партиин ба Корейн Ажалай партиин амаршалгын бэшэгүүд уншагдаа.

Съездын үдэрэй ба үдэшын заседанинууд хаалтатайгаар үнгэрөө.

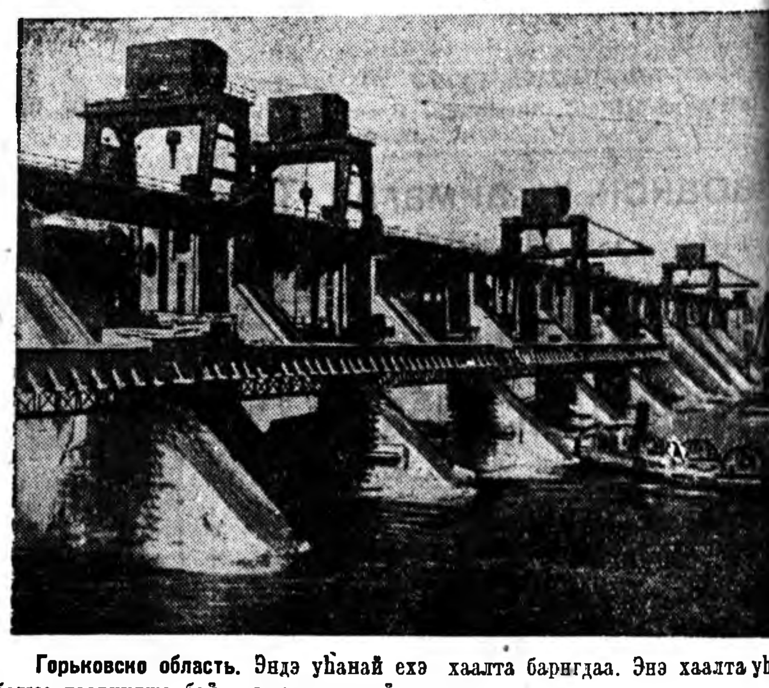
Ассошиэйшн Пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор хаамал заседаниин hүүлээр доро дурсагдаhан тусхай мэдүүлгэ толилогдоо. Апелляционно комитедэй элидхэлые съезд зүбшэн хэлсээд, нюуса голосованяар шэнэ гүйсэдкомые hунгаа.

КПСС-эй XX съезд тухай генеральна секретарь Гарри Поллидай элидхэлые съезд зүбшэн хэлсээ. Съездын хаамал заседани тус элидхэлые баталха зуураа, Советскэ Союзда, тэрэнэй арадта ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партида хүсэдөөр этигэжэ байhанаа элишэлэн мэдүүлээ. Коммунизм тээшэ дабшаха талаар XX съездын хараалhан агуу ехэ программа хүсэдөөр бэелүүлэгдэхэ гэжэ найдажа байhанаа съезд элишэлэн мэдүүлээ.

КНР Финлянди хоёрой хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаанууд тушаа

ПЕКИН, апрелиин 1. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулhанай ёhоор, Хитадай Арадай Республикын ба Финляндиин правительствонууд үсэгэлдэр ното абалсаа. Хоёр оронууд энэ оной апрелиин 1-hээ эхилжэ худалдаа наймаае хоорондоо туйлай ехэ ашагтай туhатайгаар эрхилдэг болохо юм гэжэ тэдэ нотонууд соонь хэлэгдэнэ.

КНР-эй, Финляндиин хоорондо урдань байгуулагдаhан хани ёhоной худалдаа наймаанай харилсаае бэхижүүлхэ ба хүгжөөхын зорилгоор хоёр правительствын делегадуудай хэлсээ хэhэнэй эсэстэ иимэ нотонууд абтаа.

Горьковско область. Эндэ уhанай ехэ хаалта баригдаа. Энэ хаалта уhан[...] багые тааруулжа байха тухеэрэлгэтэй юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уhанай хаалта харуулагдана.

ТАСС-эй фото

Ажалаа шэнэ аргаар эмхидхэб[...]

Улан-Удэ городой 9-дэхи столовын коллектив трестын столовонуудай дунда нэгэдэхи hуури эзэлжэ ябана. Энэ коллектив трестын дамжуулгын Улаан тугые абаhан, Бүхэсоюзна гурбадахи мүнгэн шанда хүртэhэн байна.

«Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие hайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые 9-дэхи столовын коллектив ехээр hайшаагаад, тус тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Энэ столовын мэдэлдэ хэдэн hургуули болон техникумүүдэй столовонууд, мүн олон тоото буфедүүд болон павильонууд оролсоно.

Ороной түрүү столовонуудай ажалай эмхидхэлые энэ столовынхид тэрэ дарыдань халан хэрэглээ hэн. Элдэб амhарта, хутага, халбага гэхэ мэтын зүйлнүүдые столовын хүдэлмэрилэгшэд хүсэд хүрэхэ соонь бэлэдхэhэн, эдеэ хоол үгэдэг сонхые үргэдхэhэн байгаа.

Урдань буфедэй хүдэлмэрилэгшэдэй удаанаар ажаллахада, хүнүүд буфедэй дэргэдэ олоороо сугларжа удаан саг соо хүлеэхэ баатай бологшо hэн. Энээниие болюулхын тула столовонуудтахи ажал мүнөө шэнэ гуримаар эмхидхэгдэдэг болоо. Энэ гуримай ёhоор хооллолгын болохоhоо бүри урид хилээмэн зүhэгдэжэ столнуудта табигдана. Шэнэ гуримай бэелүүлэгдэhэнhээ хойшо ажалшад болон студентнэр 40—4[...]та эдеэлхын орондо 10—15[...] соо эдеэлдэг болоо. Мүн ст[...] хүдэлмэрилэгшэд ажалшад[...]тые хараадаа абажа, эдеэ[...] дэнэрэй захилаар бэлдэхэ [...] болоо. Столовын хүдэлмэр[...] ажалаа hайнаар эмхидхэh[...] ашаар hургуулинуудай хү[...]лэгшэд, профсоюзна организ[...] болон зарим хүнүүдhээ баяс[...] хүртөө. 9-дэхи столовын хү[...]лэгшэдэй үүсхэлээр hаяхан [...]гическа институтда наймаал[...] буфет нээгдээ. Эдэ бүхын [...] столовонууд эдеэ хоол ехээр[...] хэдэг, ажалшадые түргөөр х[...] түсэбөө холо үлүүлэн дүүрг[...]лоhон байна.

Улан-Удын хүдөө ажахын [...]кумдэхи столовын хүдэлм[...] ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ [...] нилээд ехэ дүй дүршэлтэй бо[...] Эдэнэр эрхим ажалайнгаа т[...]дэхи столовын дирекциин, [...]мой дамжуулгын Улаан ту[...] Бурят дунда hургуулиин [...]хи столовын коллектив [...]шад болон студентнэрэй [...] баясхаланда хүртэнэ. Столо[...]дэлмэрилэгшэд парти, прав[...]вын тогтоолые үйлэдбэриин[...]лаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэд[...] хэдэн хэмжээ-ябуулгануу[...]раалhан юм. Тэдээнээ бэе[...] тула коллектив бүхы хүсэе[...]жэ байна.

И. П[...]

Гэрнүүдые олоор барина

Бурмонкоопсоюзай барилгын конторын хүдэлмэришэд Ториин аймагай центртэ худалдаа наймаанай системын хэдэн гэр байрануудые барижа байна. Барилгашад аймпотребсоюзай ниитын эдеэ-хоолой столовын типовой холодильнигай барилгые дүүргэжэ, КПСС-эй XX съездые угтаhан байгаа. Мүнөө тэдэнэр аймцентртэхи ехэ магазинай гэр барижа дууhахаяа байна.

Барилгын участогуудай түрүү дархашуул Иван Ершов, [...] Гимогеев болон бусад өөhэ[...]рондоо мүрысэн, үдэр бү[...] нормые 110—130 процент [...] Барилгашад hүүлэй үедэ [...]ридөө шэнэ арга хэрэглэжэ,[...]лалгын хүдэлмэриие улам т[...]нэ. Тэдэнэр аймагай центр[...]карниие ерэхэ зун болотор [...]хэ гэжэ шиидэнхэй.

А. Але[...]

Хонишодто шан үгтэбэ

Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод шэнэ түлнүүдээ гарзагүйгөөр тэнжээхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байна.

Март hарада хонидой бүхы отара, фермэнүүдтэ хамта дээрээ 900 холо гаран хурьгад абтаад, гарзагүйгөөр тэнжээгдэжэ байнхай. Колхозой эрхим хонишод Д. Ринчинова, Б. Ухинова, Д. Балсанов, Д. Цыренов гэгшэд жэшээтэ ажалаараа колхоз соогоо суурхана. Эдэнэрэй [...]даг хонид тобир тарганаа[...] оруулагдажа байна.

Үнгэрэгшэ hарын дүнгөөр, [...] арбан отараhаа найман[...] болон хурьгадые гарзагүй[...] рууhалжа, хонишодынь 150[...] түхэриг хүрэтэр мүнгэн ша[...]төө. Колхозой правлени ха[...]рээ 2000 гаран түхэриг [...] байна.

Ц. Са[...]

Воскресник үнгэргэгдэбэ

hаяхан Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхоздо барилгын модо бэлэдхэлгын воскресник эмхидхэгдэhэн байгаа. Нэгэ үдэрэй турша да 900 гаран кубометр барилгын модон отологдоhон ба таллуулагдаhан байна. Энэ воскреснигтэ Чесанын долоон жэлэй hургуулиин hурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. Комсомолецууд Намжилма Осорова, Надя Бороева, Николай Бадмаев, Оля Оборова, Таня Тогмитова, Цындыма Цыренова ба бусад [...] hайн жэшээ харуулба.

Энэ воскреснигтэ Чеса[...]моной Соведэй, сельпогой, [...] заводой хүдэлмэрилэгшэд [...] хабаадалсаhан байна. Мүн [...] МТС-эй механизаторнууд И. [...] М. Маниев, Н. Бороев, С. [...] А. Саглуев гэгшэд нэгэ үдэр[...]ридөө 20—20 кубометр мо[...]лаа.

А. Ми[...]

Тобшо hонин

★Хэжэнгын аймагай Чесанын сомоной Коммунизм колхозой малшан Доржо Бадмаев малаа hайнаар харууhалдаг юм. Тэрэнэй дааhан мал хододоо тобир тарган, ашаг ехэтэй байдаг. Энэ нүхэр эрхим ажалайнгаа түлөө 1955 ондо Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо ерэhэн байна. Доржо Бадмаев ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ олоhон ажалта үдэртөө 4 мянган түхэриг мүнгэ, 30 центнер таряа абаа.

★Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ц. Дансаруновагай отара түл абалгые hайнаар үнгэргэжэ байна. Мүнөө тэндэ 300 холо гаран хурьгад абтаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр, [...] базова аргаар түлжүүлэгд[...]

★hурагшадай хабарай [...] үедэ Кударын аймагай hург[...]дай уранhайханай самод[...]тиин харалга үнгэргэгдэбэ. [...]ралгада хоёр дунда, 5 доло[...] hургуулинуудай коллектив[...] баадалсаа. Тэдэнэй дунда[...]рын дунда ба Ехэ-Кудар[...] жэлэй hургуулинуудай ур[...]най самодеятельностиин [...]вүүд шалгараа.

Редакторай о[...] О. ГОМБ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-12, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —4-59, пропаганды и перевода [...] культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00731. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. [...]